

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA
FRANC LESKOŠEK-LUKA, TITOVO VELENJE

Celje - skladišče

D-Per
65/1983

5000013537,6

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

LETO XVII

PETEK, 30. DECEMBER 1983

ŠTEVILKA 6

OB IZTEKU LETA 1983

Boris DEJANOVIČ, predsednik predsedstva
akcijske konference komunistov v naši sestavljeni organizaciji

Leto se izteka. Delavci SOZD REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje smo to leto končali uspešno. Predvsem to velja za proizvodnjo.

Izkoriščam to priložnost, da delavcem sestavljene organizacije čestitam k doseženim delovnim zmagam. Zlasti dosežena proizvodnja premoga in električne energije sta izredni prispevek k naporom celotne naše družbe za oživitev gospodarstva in ob tem k premagovanju težav pri oskrbi z energijo.

Z ozirom na to, da ta prispevek pišem kot predsednik predsedstva akcijske konference komunistov v naši sestavljeni organizaciji, naj v njem pozornost posvetim predvsem vsebini dela te konference!

Komunisti, delegati osnovnih organizacij ZK delovnih organizacij RLV in TE Šoštanj, pozneje pa tudi komunisti, delegati drugih OZD našega kombinata, smo se v zadnjih letih sestali na problemski konferenci v letu 1981, na akcijski konferenci v letu 1982 in naposled na posebni problemski konferenci, ki je bila letos 27. junija. Kot delovna metoda je takšna oblika akcijskega povezovanja ter usklajevanja in poenotenja stališč v ZK postala naša stalna praksa. Po tej poti smo v sestavljeni organizaciji sprejemali poenotena stališča in sklepe do večine nerešenih vprašanj znotraj sestavljene organizacije, ki izhajajo iz ciljev združitve OZD vanjo; kot na primer:

Dalje na 2. strani!

Članom delovnih kolektivov vseh temeljnih organizacij, enovitih delovnih organizacij in delovnih skupnosti v naši sestavljeni organizaciji želimo

V NOVEM LETU 1984

mного delovnih uspehov in veliko osebne in družinske sreče!

Vso srečo v novem letu 1984 želimo tudi vsem upokojenim delavcem in zunanjim sodelavcem združenih organizacij v SOZD REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje.

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi sestavljene organizacije

Boris DEJANOVIČ: "Leto, ki je pred nami, prav gotovo terja veliko enotnost v akciji ZK..."

- dohodkovni odnosi med temeljnimi organizacijami proizvodnje premoga in proizvodnje električne energije,
- skupno gospodarjenje s finančnimi sredstvi,
- razvojna politika sestavljene organizacije,
- drugi cilji združevanja v sestavljeno organizacijo,
- ustanovitev OZD Inženiring.

Po sprejemu dogovorov v zvezi s temi vprašanji smo v predsedstvu akcijske konference sprejete dogovore razgradili in pripravili posebne programe za njihovo uresničevanje. Ob izteku leta se samo po sebi postavlja vprašanje, kako sprejete dogovore uresničujemo.

V predsedstvu akcijske konference smo o tem večkrat razpravljali in ugotovili, da je akcijska konferenca, ki je bila 9. aprila lani, v osnovnih organizacijah ZK v naši sestavljeni organizaciji zbudila precej aktivnosti. Nekatere dogovore smo uresničili. V predsedstvu akcijske konference, pozneje pa v osnovnih organizacijah ZK, smo se poenotili tudi do večine problemov, na katere smo naleteli ob uresničevanju naših dogovorov. Toda kljub temu večina dogovorov ni uresničena. Vzroki za neučinkovitost zveze komunistov v naši sestavljeni organizaciji so še vedno v tem, da v naših osnovnih organizacijah ZK naletimo na zapiranja v ozke kroge znotraj okolij njihovega delovanja, na čakanje, da bi se problemi rešili zunaj osnovnih organizacij ZK. Naletimo tudi na dolge strokovne razprave v nekaterih okoljih, kljub skupnim dogovorom izhajamo iz različnih izhodišč itd. Seveda ne smemo zanemariti tega, da tudi v celotnem energetskega gospodarstva Slovenije še do danes nismo mogli uskladiti vseh pogledov na problematiko uresničevanja družbenega dogovora o organiziranju energetskega gospodarstva in zakona o energetiki, in da se to kaže tudi pri uresničevanju nalog, ki smo si jih zadali v naši sestavljeni organizaciji... Prav gotovo pa bi lahko več prispevali k hitrejšemu reševanju teh globalnih vprašanj ener-

getskega gospodarstva Slovenije, če bi bila stališča in aktivnosti zlasti poslovnih in vodstvenih strokovnih delavcev v naši sestavljeni organizaciji v zvezi z njimi poenotena.

O vseh teh težavah je razpravljalo predsedstvo akcijske konference, večkrat pa tudi predsedstvo občinskega komiteja ZK-Titovo Velenje in cel občinski komitej. Vse te ocene so bile tudi osnova za oceno delovanja poslovnih delavcev naše sestavljene organizacije in delovnih organizacij v njej. Prav v zvezi s tem pa imamo v ZK v zadnjem času različna stališča. Ena naših prvih kratkoročnih nalog je zato poenotenje teh stališč.

Ta razhajanja nikakor ne smejo biti ovira za naše nadaljnje delo.

Leto, ki je pred nami, prav gotovo terja veliko enotnost v akciji ZK znotraj naše sestavljene organizacije za uresničenje nalog na področju proizvodnje, za uresničenje dogovorov v zvezi z reorganizacijo energetskega gospodarstva in nalog v zvezi z utrjevanjem družbeno-ekonomskega položaja delavcev, združenih v TOZD; skratka, za doseganje ciljev združitve OZD v SOZD REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje.

Predsedstvo akcijske konference bo dejavno v taki smeri, da bomo stališča in akcijo ZK v sestavljeni organizaciji poenotili tako, da bomo kot ZK učinkovitejši!

- - -

Vsem delavcem SOZD REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje želim v novem letu 1984 veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva!

Franc DRUKS, predsednik
predsedstva stalne akcijske
konference osnovnih organizacij
zveze komunistov v DO RLV

Živimo v času, ko se naša družba spopada s številnimi gospodarskimi težavami. Torej z razmerami, ki terjajo od slehernega delavca, občana in kolektiva odgovorno obnašanje in za-

RUDAR - INFORMATOR, glasilo kolektiva sestavljene organizacije REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

- a) delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Ivan Krejan (RLV - J. mehanizacija) - namestnik Ivan Jelen (RLV - J. Škale), Anton Ribarič (RLV - DSSS) - namestnik Igor Jevšovar (RLV - J. Preloge), TE Šoštanj - Maks Lomšek (namestnica Zinka Moškon), ESO - Alojz Filipančič (namestnik Dragan Čelofiga), SIPAK - Roman Rebernik (namestnik Drago Tamše), EFE - Mile Maksimovič (namestnica Milena Gril), Avtoprevoznništvo in servisi - Vili Malovšek (namestnik Branko Kranjčec), Tiskarna - Silvo Pešak (namestnica Marija Boruta), Družbeni standard - Dragica Pohar (namestnik Jože Mirtič), Avtomatska obdelava podatkov - Irena Likar (namestnica Mira Uranc), Zavarovanje - Niko Pečovnik (namestnik Roman Golčar), DSSS SOZD - Branko Ledinek (namestnica Anica Pristovšek);
- b) delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Konstantin Kuzmin (DSSS SOZD - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS SOZD - glavni in tehnični urednik), Bojan Ograjenšek (DSSS SOZD - novinar reporter), Draga Lipuš (DSSS SOZD - novinar-ka lektorica), Vesna Kores (DSSS SOZD - tajnica in stavka glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS SOZD - fotografske storitve), Miha Pevnik (DSSS SOZD - tajništvo samoupravnih organov SOZD), Irena Seme - Tirnanič (referentka za informiranje v TE Šoštanj) in predstavnik OK SZDL Titovo Velenje.

Predsednik uredniškega odbora: Ivan Krejan • Naslov uredništva: Titovo Velenje - Prešernova 10 (DSSS SOZD - telefon 851 100, interno 260 - soba 58 nad pošto Titovo Velenje)

Tiska DO Tiskarna REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje (Titovo Velenje - Celjska cesta, telefon 850 566 ali 851 630) • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada 6 500 izvodov

vest, da lahko samo s strjenimi močmi in brez omahovanj stopamo naprej po poteh, ki vodijo k ciljem naše socialistične revolucije.

Kolektiv Rudnika lignita Velenje - Titovo Velenje je stopil v leto 1983 z mnogimi delovnimi zmagami in bogatimi izkušnjami iz preteklosti. Vendar med letom ni bilo preprosto doseči ciljev in nalog, zapisanih v delovne načrte. Spoprijeti se je bilo treba s številnimi proizvodnimi in gospodarskimi problemi. Zaradi gospodarskih težav jamskega dela in proizvodnje ne moremo tako modernizirati, da bi si hitreje zadovoljevali potrebe po varnejših in znosnejših delovnih razmerah v rudniku in hkrati dosegali še večjo produktivnost pri odkopavanju premoga. Pomanjkanju denarja za nakup opreme so se pridružile tudi težave zaradi nepravočasne dobave opreme in pomanjkanje nadomestnih delov zanj.

Opisane težave so naši rudarji premoščali s skrbnim ravnanjem s stroji, vzdrževalci opreme in objektov pa so z veliko odgovornostjo in iznajdljivostjo skrbeli, da je bilo zastojev pri delu čimmanj. Vse to pa seveda ni bilo dovolj, saj so potrebe družbe po energiji terjale še večji odkop premoga od načrtovanega v letnem delovnem načrtu.

Povečanim potrebam po premogu so rudarji sledili najprej s popravkom letnega delovnega načrta s 4,7 na 4,8 milijona ton premoga in nato še s preseganjem tako popravljenega letnega načrta.

Popravljenemu letnemu delovnemu načrtu, ki je bil dosežen 16. decembra, se je torej pridružila še bitka za proizvodnjo prek njega.

Tolikšnih nalog pa ni bilo možno izpolniti samo z rednim delom. Za delo je bilo treba izkoristiti tudi precej sicer prostih sobot. Torej je veliko prostih sobot postalo za rudarje delovnih, to pa je od njih terjalo odrekanje zasluženemu prostemu času in počitku.

Rudarji so se odločili tudi za dve prostovoljni delovni akciji. Prvo so imeli septembra in drugo decembra in pridobljene tone premoga s prostovoljnimi delom namenili kot svoj dodatni prispevek k prizadevanju naše družbe za stabilizacijo gospodarstva. Samo tisti, ki je ti dve akciji sam doživel, je lahko spoznal, koliko volje, energije in pripravljenosti je v našem rudarskem kolektivu za premagovanje vsakovrstnih težav in za še smelejše doseganje novih delovnih zmag. Teh občutkov preprosto ni moč opisati, saj so dejanja mnogo bolj zgovorna kot pa besede.

Tako kot vedno v preteklosti tudi sedaj rudarji poznajo edino pravo pot iz gospodarskih težav. To je pot dela, odrekanj in še večjih naporov. Pot, po kateri moramo speljati naša skupna prizadevanja za takšne medčloveške in družbene odnose, da bo delavec resnično gospodar svojega dela; torej tudi sadov, ki jih ustvari.

Pred nami so že nove naloge, pred nami so cilji, ki smo si jih pred leti zastavili in se jim korak za korakom približujemo. Proizvodnjo premoga želimo v celoti modernizirati. S svojimi izkušnjami smo spoznali, da tega brez svojega znanja in prizadevanj ne moremo uresničiti. Zato se bomo tudi v prihodnje naslonili na svoje ljudi; na številne strokovnjake, ki so se v našem kombinatu vzgojili in že mnogokrat strokovno potrdili. Tudi naravi, ki ji iz njenih jeder trgamo "črno zlato", se želimo oddolžiti za pridobljeno naravno bogastvo. Zato bomo tudi v bodoče skrbeli za urejanje in ponovno oživiljanje ugreznjenih zemljišč zaradi izkoriščanja njenega bogastva pod zemljo. Ob enem se bomo trudili, da zagotovimo za naše delavce čim prijetnejše bivalno okolje. Sploh moramo v sestavljeni organizaciji dosežene razvojne uspehe in družbeno-ekonomske odnose s skupnimi močmi in še z večjo zavzetostjo graditi naprej, pri tem pa odločneje obračunati s tistimi, ki zaradi svojih ozkih interesov to ovirajo.

Vsem delavcem Rudnika lignita Velenje čestitam za dosežene

nove delovne zmage in jim v letu 1984 želim novih delovnih uspehov, predvsem pa - njim in njihovim družinam - veliko zdravja in osebne sreče.

Enako želim tudi drugim delavcem Rudarsko-elektroenergetskega kombinata "Franc Leskošek-Luka", Titovo Velenje.

Tomo JURČEC, član predsedstva akcijske konference osnovnih organizacij ZK v DO TE Šoštanj

V TE Šoštanj smo v letu 1983 dosegli pomembne rezultate na proizvodnem, poslovnem, samoupravnem in družbenopolitičnem področju. Na proizvodnem področju smo dosegli rekordno proizvodnjo električne energije: prek 4 milijarde kWh. Ta uspeh je še posebej pomemben zaradi energetske situacije v naši ožji in širši domovini.

Seveda so za takšen uspeh poleg delavcev TE Šoštanj zaslužni tudi drugi delavci v kombinatu, saj je za tako veliko proizvodnjo bilo treba zagotoviti ogromno količino premoga doma, poleg tega pa si prizadevati za nabavo dodatnih količin premoga iz drugih jugoslovanskih premogovnikov, kajti v kombinatu pridobljene količine premoga niso zadostovale za doseg tolikšne proizvodnje električne energije.

Iz drugih jugoslovanskih premogovnikov smo letos na našo deponijo dobili prek milijon ton premoga. To je terjalo velike napore tudi pri pretovarjanju tega premoga. Da je to delo bilo vedno pravočasno opravljeno, ima zasluge predvsem delovna organizacija APS. Zaslužni pa so tudi delavci pri vzdrževanju proizvodnih naprav in izkoriščanju tega premoga v TE Šoštanj, saj so poskrbeli, da z njim, čeprav je bil drugačne kvalitete kot lignit iz RLV, nismo imeli posebnih težav.

Tudi na poslovnem področju smo dosegli ugodne rezultate, saj je DO TE Šoštanj po dolgih letih letos v prvih devetih mesecih prvič poslovala brez izgube.

Vse to izpričuje, da smo imeli dobro organizacijo dela in poslovanja.

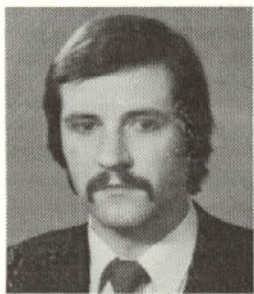
Poleg tega smo delavci TE Šoštanj bili letos dejavni v vseh oblikah samoupravnega in družbenopolitičnega življenja.

Vsem delavcem TE Šoštanj in v drugih delih našega kombinata želim v imenu predsedstva akcijske konference osnovnih organizacij ZK v DO TE Šoštanj mnogo uspehov v letu 1984.

Branko BERLOT, predsednik akcijske konference komunistov v delovni organizaciji SIPAK

Ko v naši delovni organizaciji analiziramo uspešnost poslovnega leta, ki se izteka, moramo poudariti naprežanja vseh članov našega kolektiva za doseg čim boljših delovnih in poslovnih rezultatov v njej, kar je tudi pogoj za čim uspešnejše doseganje naših stabilizacijskih ciljev.

V letu 1983 smo dosegli dobre rezultate tako na področju gospodarjenja kakor tudi na samoupravnem in družbenopolitičnem področju.

Branko BERLOT: "Kolektivna delovna zavzetost je porok za doseg dobrih gospodarskih rezultatov."

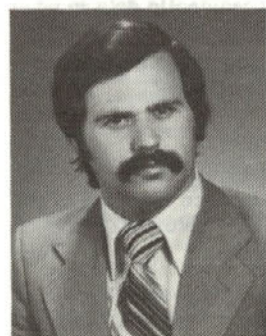
Poleg izpolnjevanja naše stalne naloge, ki terja od nas povečanje dohodka, smo razvili povsem nov izdelek, ki je ključnega pomena v sistemu pakiranja z embalažnimi izdelki, kakršne izdelujemo, in sicer paletizer. Poudariti moram, da smo ga v celoti razvili doma in v zelo kratkem času in da nam bo omogočil še večje vključevanje v izvoz, pri čemer smo letos sploh veliko dosegli.

Ob tako zavzetem delu vseh članov našega kolektiva lahko kljub pomanjkanju repromateriala z optimizmom gledamo naprej, saj je kolektivna delovna zavzetost porok za doseg dobrih gospodarskih rezultatov.

Uspehi na gospodarskem področju so nam bili vodilo tudi na samoupravnem in družbenopolitičnem področju. Okrepili smo naše samoupravne organe, in to z namenom, da bi v bodoče še kvalitetnejše samoupravno odločali, se med seboj še lažje in boljše informirali. Ob tej priložnosti moram poudariti tudi pri zadevno delo naše mladine, kajti s svojo dejavnostjo je veliko prispevala k izboljšanju medsebojnih odnosov, tovarištva in h krepitvi kulturne zavesti vseh delavcev v naši delovni organizaciji.

Skratka, povsod smo napredovali. Tudi na področju nagrajevanja po delu in delovnih rezultatih, ki ga sedaj dograjujemo še z nekaterimi novimi spoznanji in možnostmi, z željo, da bi ga čimbolj približali načelnemu.

V imenu družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in celotnega kolektiva DO SIPAK želim delavcem vseh drugih OZD v SOZD REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje uspešno novo leto 1984.

Ivan RIBIČ, sekretar
osnovne organizacije ZK v
DO Elektrofiltrski elementi

Čas nezadržno hiti mimo nas in že se v mislih poslavljamo od leta 1983 ter delamo načrte za prihodnje leto.

V letu 1983 smo v naši delovni organizaciji izdelali za 33 800 000 enot n.f. (normalnih opečnih enot) elektrofiltrskih zidakov, 500 000 enot n.f. izolativnih elementov in 16 000 ton suhih malt. Poleg tega pa smo naredili še 132 000 m² strojnih ometov. Proizvodnja zidakov in izolativnih elementov s tem ni dosegla načrtovanih količin, in to zaradi manjšega povpraševanja po teh materialih in gradbenih materialih sploh spričo zmanjšanja investicijske dejavnosti v celotnem našem

gospodarstvu, deloma pa tudi zato, ker nam je zaradi povečane fluktuacije primanjkovalo delavcev. Pri proizvodnji malt in strojnih ometov pa smo letni načrt presegle.

S prodajo naših proizvodov in storitev smo ustvarili celotni prihodek v znesku 160 milijonov dinarjev in dohodek v znesku 33,5 milijona dinarjev. Vendar delež dohodka v celotnem prihodu se nam je med letom nezadržno nižal. Vzrok tega je bilo nesorazmerje med cenami naših proizvodov in storitev ter repromaterialov in porabljene energije. Zato pa smo imeli neprestane težave z likvidnostjo.

V razvojni dejavnosti smo svoja prizadevanja povezali z dejavnostjo inštitutov za raziskave materialov in se v okviru tega sodelovanja lotili raziskav uporabnosti elektrofiltrskega pepela kot polnila v gumarski in kemijski industriji. Skupaj z razvojno-tehničnim področjem skupnih služb našega kombinata pa smo izvedli industrijski preizkus ustrežnejšega separiranja elektrofiltrskega pepela v TE Šoštanj za naše potrebe.

Dejavnost naših družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov je bila usmerjena zlasti v reševanje proizvodne in poslovne problematike naše delovne organizacije. Posebno osnovna organizacija ZK je večkrat razpravljala, kako izboljšati organizacijo dela, splošno delovno in tehnološko disciplino v delovni organizaciji. V ta namen je organizirala tudi eno razširjeno sejo. V tej dejavnosti je bila tudi uspešna, saj se je v delovni organizaciji povečala fizična produktivnost, dosegli pa smo tudi pomembne prihranke pri energiji in materialih.

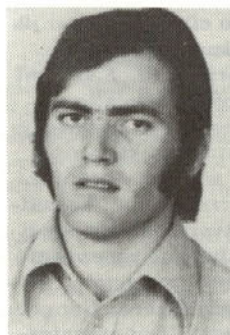
Družbenopolitične organizacije so izvedle tudi kandidacijski postopek za volitve v samoupravne organe in bile dejavne še na drugih področjih.

V delovni organizaciji smo zelo zadovoljni, da je postala dejavna tudi naša osnovna organizacija ZSMS. O njeni delavnosti med drugim priča več prostovoljnih delovnih akcij, ki jih je organizirala med letom za izvedbo popravil v naši tovarni, ki jih ni bilo možno izvesti med njenim rednim obratovanjem.

Kaj načrtujemo za leto 1984?

Prihodnje leto nameravamo še nekoliko zmanjšati proizvodnjo elektrofiltrskih zidakov, proizvodnjo suhih malt, izolativnih elementov in strojnih ometov pa povečati. Naša velika želja in potreba je zlasti, da bi proizvodnjo izolativnih elementov iz polindustrijske spremenili v sodobno, avtomatizirano. Na splošno pa si želimo, da bi poslovali v ugodnejših gospodarskih razmerah in združili sile za pospešeno raziskovanje možnosti za širšo uporabo elektrofiltrskega pepela kot sekundarne surovine.

Vsem delavcem v naši delovni organizaciji in drugih OZD našega kombinata želim zdravo in srečno leto 1984!

Ivan POGладиČ, sekretar
osnovne organizacije ZK
DO Avtoprevoznništvo in servisi

Veseli smo, da smo v minulem letu imeli dovolj dela in da smo kljub velikim naporom vse delo zmogli opraviti tako, da pri njem ni bilo večjih zastojev.

Največ težav smo imeli zaradi izredno slabe založenosti trga

z rezervnimi deli in še posebej z zagotavljanjem deviz. Če k temu dodamo še, da smo imeli zelo omejeno izbiro za nabavo novih vozil in strojev in da so poleg tega dobavni roki zanje bili še zelo dolgi, je jasno, da nismo mogli ugoditi vsem željam naročnikov naših storitev tako, kot smo si želeli.

Zelo so nas ovirale tudi omejitve porabe in pomanjkanje goriva kakor tudi pnevmatik in še marsičesa drugega, kar potrebujemo za naše vsakdanje delo.

Kljub vsemu smo zadovoljili vse potrebe po naših storitvah znotraj našega kombinata, vsekakor pa potrebe RLV in TE Šoštanj.

Za prevoze delavcev na delo n iz dela smo zagotovili dodatna vozila in naš vozni park tudi nekoliko posodobili, kar pa še ne pomeni, da so prevozi takšni, kot si jih želijo naši potniki in si jih želimo tudi mi.

Pri urejanju prevozov čakajo nas in njihove naročnike še pomembne naloge.

V tovornem prometu smo izboljšali tehnično zanesljivost vozil in delno obnovili vozni park, naše servisne delavnice pa že opravljajo delo v takšnem obsegu in tako kvalitetno, kakor smo načrtovali.

S težko mehanizacijo smo letos na deponiji premoga v Prelogah pretovorili rekordno količino pripeljanega premoga iz drugih jugoslovanskih rudnikov za TE Šoštanj - prek milijon ton!

Rezultati izrednih delovnih naporov in prizadevanj velike večine delavcev našega kolektiva bodo vidni v zaključnem računu naše delovne organizacije za leto 1983 kot čezplanski. Vendar zaradi izredno zaostrenih gospodarskih razmer tudi v bodoče ne bomo mogli sami akumulirati dovolj sredstev za ustreznejši razvoj naše dejavnosti. Zato si bomo sredstva za večja vlaganja v razvoj - tako kot na primer sedaj za izgradnjo obrata za tehnične preglede - še naprej poskušali zagotavljati z združenjem sredstev OZD tako znotraj kakor tudi izven našega kombinata.

Družbenopolitično delo!

Vse družbenopolitične dejavnosti v našem kolektivu so bile usmerjene v uresničevanje stabilizacijskih nalog in krepitev zavesti, da edino kvalitetnejše delo omogoča premagovanje nakičinih težav. V ta namen smo vsak mesec sproti obravnavali rezultate gospodarjenja in zastavljali potrebne ukrepe. V celotni družbenopolitični dejavnosti smo si veliko prizadevali zlasti za nadaljnje dograjevanje sistema delitve po delu in delovnih rezultatih in pri tem že dosegli dobre rezultate. Sploh se zavedamo, da je delitev po delu in delovnih rezultatih najučinkovitejša pot za spreminjanje razmer v kolektivu, odnosa do dela in delovnih sredstev, zato ji posvečamo veliko pozornost.

Poleg tega smo se vključevali - seveda v okviru naših možnosti ter vloge in položaja, ki ga imamo v naši sestavljeni organizaciji - v nadaljnje dograjevanje sistemskih funkcij našega kombinata, posebno skupne nabave in skupnega gospodarjenja s finančnimi sredstvi.

Z velikim interesom smo spremljali tudi dosežke drugih delavcev v kombinatu, še posebno rudarjev in delavcev TE Šoštanj. Njim iskreno čestitamo za dosežene proizvodne rezultate, saj so z njimi veliko prispevali k reševanju težke energetske situacije v državi.

Vsem delavcem v kombinatu in njihovim svojcem želim srečno in uspešno novo leto!

Rajko PRAŽNIKAR, sekretar
osnovne organizacije ZK v DO Tiskarna

Takoj uvodoma naj povem, da smo se v naši delovni organizaciji vse minulo leto spopadali z natanko enakimi problemi kot

Rajko PRAŽNIKAR:
"Konec dober, vse dobro."

celotna slovenska grafična dejavnost. Doseženi poslovni rezultati naše delovne organizacije pa so vendarle boljši kot v celoti naši panogi. Temeljne planske cilje smo dosegli, zlasti tiste, na doseganje katerih smo lahko sami vplivali. Res pa je, da je to terjalo od nas veliko več truda, domiselnosti, organiziranosti in znanja kot v preteklih letih.

Kajti za 7 % večji letošnji načrtovani dohodek od lanskega smo morali ustvariti za 22 % večji celotni prihodek. To tudi ni čudno, saj so nam porabljena sredstva glede na lanska porastla za 40 %. Najbolj tudi nismo zadovoljni z letos doseženim povprečnim mesečnim čistim osebnim dohodkom na delavca, saj znaša le okrog 16 500 dinarjev ali približno toliko kot v celi naši panogi, vendar v celoti so naši poslovni rezultati bili bolj ši.

Vsekakor bi ob izteku leta bili bolj zadovoljni, če bi naši poslovni rezultati v drugem polletju bili enaki vsaj doseženim v prvem, oziroma, če cene osnovnih surovin in repromaterialov za našo dejavnost ne bi tako divjale. Kupcem naših izdelkov in storitev namreč ni bilo vedno možno "obešati" celotnega porasta cen materialov za našo dejavnost, če smo si hoteli ohraniti tržišče in ugled. Kljub temu pa bi za letos opravljeno delo v naši delovni organizaciji lahko rekli: "Konec dober, vse dobro."

Taka razmišljanja o poteku našega letošnjega dela in poslovanja so prevladovala na sejah naših samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij med letom. Seveda pa naša samoupravna in družbenopolitična dejavnost ni bila osredotočena samo na proizvodnjo in poslovno problematiko; ta problematika je - pereča kot je bila - spodbudila živahno in pestro dejavnost naših samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij tudi na drugih področjih. In ne samo njihovo dejavnost: zasluge za vse, kar smo dosegli in danes lahko ustvarjamo, je treba pripisati trdemu delu in trudu vseh zaposlenih v naši delovni organizaciji. Tako v naših družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih kakor tudi pri vseh posameznih delavcih v naši delovni organizaciji se je namreč utrdilo spoznanje o nujnosti discipliniranega in vestnega sodelovanja vsakega delavca v kolektivu za uspešnost celotne delovne organizacije.

Predvsem gospodarno izrabljanje delovnega časa je največja "deviza", zato od dolgih brezplodnih sestankov - sestankov, na katerih se samo besediči - prav gotovo ni kruha.

Z delovno zagnanostjo, trezno poslovno politiko, dobro in premišljeno organizacijo dela, predvsem pa s pravočasnim izpolnjevanjem rokov in kakovostjo izdelkov in storitev, lahko zagotovimo, da se tudi v gospodarsko nič kaj rožnatem času, ki je pred nami, ne bomo znašli v zagati. Poleg treznega načrtovanja so to za nas cilji, h katerim težimo že od vsega začetka. Poseben problem, ki ga doslej in ga še tudi v letu, ki prihaja, ne bomo mogli odpraviti, je primanjkovalje usposobljenih grafičnih delavcev. V vsakem letu prihodnjega srednjeročnega planskega obdobja bomo prav zato štípenderali najmanj toliko učencev in študentov, da bomo ob koncu tega obdobja lahko z njimi nadomestili približno tretjino sedaj zaposlenih delavcev v naši delovni organizaciji oziroma delavce, ki se bodo upokojili ali nas zapustili iz kakšnih drugih razlogov.

Delavcem drugih združenih organizacij v kombinat želi naš kolektiv v prihodnjem letu vse najboljše.

Ne bo nič odveč, da ob tej naši želji ponovimo še našo staro trditev, da je od poslovno čvrstih in uspešnih drugih delovnih organizacij in celotne sestavljene organizacije REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje odvisna tudi naša uspešnost in da se bomo zato tudi v bodoče vključevali v vse dejavnosti, ki bodo v interesu združenih organizacij v naš kombinat in občinske družbenopolitične skupnosti.

Tone ŠTAJNER, sekretar
osnovne organizacije ZK
v delovni skupnosti
Družbeni standard

V letu 1983, v katerem so bili napor celotne jugoslovanske družbe usmerjeni k iskanju najustreznejših rešitev, kako z ukrepi, dejavnostmi in ravnanjem na vseh ravneh zagotoviti večjo proizvodnjo, še zlasti čim cenejšo in kakovostnejšo, smo tudi delavci delovne skupnosti Družbeni standard prispevali svoj delež k tem stabilizacijskim prizadevanjem.

Doseženih delovnih rezultatov se nam ni treba sramovati, saj smo večino nalog - tako tistih iz delovnega načrta kakor tudi drugih, tistih, ki jih nismo mogli predvideti, ker so se pojavile nenadejano - uspešno opravili.

V letu, ki se posavlja, smo v enotah naše delovne skupnosti pripravili in razdelili prek 2 milijona hladnih obrokov malic, okrog 900 000 toplih obrokov malic, kosil in večerij, organizirali letovanja v naših in najetih penzionih ob morju prek 8 000 letovalcem, skrbeli, da je imelo skoraj 1 000 delavcev v samskih domovih ustrezne bivalne razmere, ter nudili gostinske storitve v Delavskem klubu, Vili Široko, Jezeru, keg-ljišču in enotah okrepčevalnice.

V letu 1983 smo v delovni skupnosti Družbeni standard ustvarili blizu 30 milijard starih dinarjev celotnega prihodka, kar je precej več kot lani. Veseli nas, da pri tem lahko ugotovimo, da smo velik del porasta celotnega prihodka dosegli s povečanjem fizičnega obsega storitev in ne le na račun večjih cen.

V zadnjem koledarskem obdobju smo uspešno končali tudi dve večji in pomembni investiciji: izgradnjo nadomestne restavracije Jezero in pivnice s klubskimi prostori v našem Domu rudarjev ob morju. Prav tako je bilo precej sredstev vloženi v obnovo starega samskega doma.

Doseženi dobri delovni in poslovni rezultati so še pomembnejši, če pomislimo, da smo jih dosegli v izredno težkih poslovnih razmerah. Kajti skozi vse leto smo se morali spopadati z velikim pomanjkanjem nekaterih osnovnih živil in drugih potrebnih stvari za našo dejavnost. To pomanjkanje se je kazalo v naraščanju cen in oteženih nabavi stvari za naše potrebe. Veliko problemov smo imeli tudi z zagotavljanjem potrebnega števila kvalifikacijsko primernih delavcev; zlasti nam je primanjkovalo delavcev med počitniško sezono. Zato smo se nenehno morali boriti s problematiko nadurnega dela in odsotnosti delavcev od dela zaradi bolniških dopustov. V reševanje te problematike so se poleg poslovnih in strokovnih delavcev prizadevno vključevali tudi samoupravni organi in politične organizacije v delovni skupnosti. Za uspešno prebroditev tovrstnih težav ima veliko zaslug tudi osnovna organizacija ZK. Lahko rečemo, da je malo takšnih problemov, ki jim komunisti v

naši delovni skupnosti ne bi bili kos.

S starim letom življenje ne zamre. Zato je prav, da naše misli usmerimo tudi v prihodnje leto. Kaj nam bo prineslo? Zavedamo se, da bomo v letu 1984 morali zadane naloge izpolnjevati še v trših razmerah. In če bomo hoteli biti uspešni, bomo morali tako kot doslej tudi v prihodnjem letu trdo prijeti za delo. Morali bomo še naprej vsakega zaposlenega delavca v naši delovni skupnosti motivirati za vestno izpolnjevanje nalog. Po obsegu bodo te najmanj take kot v letu 1983, pri organizaciji družbene prehrane in gostinskih storitev pa zaradi predvidene organizacije malic tudi za vse učence Centra srednjih šol-Titovo Velenje ter večjega prometa v restavraciji Jezero še večje kot letos.

Jasno nam je, da je vsaka naloga uspešno opravljena šele takrat, ko je izpolnjena ne le količinsko, ampak tudi kakovostno. Naši naporji bodo zato usmerjeni tudi v izboljševanje kakovosti dela na vseh področjih dejavnosti naše delovne skupnosti. Ni nas strah, da v teh prizadevanjih ne bi bili uspešni. Jamstvo za to so nam v preteklosti doseženi dobri delovni rezultati.

Vsem delavcem Družbenega standarda in drugim članom kolektiva celega našega kombinata ter njihovim družinam želim zdravo, zadovoljno in uspešno 1984. leto!

Tanja LISAC, sekretarka
osnovne organizacije ZK
delovne skupnosti AOP

Poslovno leto 1983 se izteka. Smo sredi priprav za novo leto in analiz dejavnosti v preteklem. Čeprav te aktivnosti še niso končane, lahko nanizam nekaj ključnih ugotovitev.

Že na začetku leta smo vedeli, da bo leto 1983 za nas izredno naporno iz dveh razlogov: prvič zato, ker smo dobili nov računalniški sistem in drugič zato, ker so bili okvirji za gospodarjenje v letnih resolucijah postavljeni dokaj optimistično.

Sedaj že lahko ocenimo uspešnost izrednih delovnih prizadevanj vseh delavcev naše delovne skupnosti med letom.

Skoraj celo leto smo vzporedno delali na dveh računalniških sistemih:

- na starem smo izvajali redne obdelave podatkov,
- na novem pa smo se najprej praktično strokovno usposabljali, nato pa se lotili prenosov obdelav podatkov nanj.

Ob tem je treba poudariti, da je delo na novem sistemu popolnoma drugačno kakor na starem - da zanj ne moremo uporabiti pridobljenih izkušenj pri delu na starem računalniku.

Čeprav se nam je delo tako skoraj podvojilo, nismo bistveno povečali števila zaposlenih delavcev. Vse leto smo pazili tudi na to, da uporabniki naših obdelav ne bi bili obremenjeni zaradi prenosov obdelav podatkov na nov računalnik.

Doseženi dobri delovni rezultati naše delovne skupnosti se kažejo tudi pri gospodarjenju. Kljub prekoračevanju planskih stroškov, načrtovanih v resolucijskih okvirih, smo poslovali pozitivno, vendar le zaradi naših izvenplanskih storitev.

Prekoračevanje tako načrtovanih stroškov je tudi razumljivo,

saj smo bili priča rekordni inflaciji in s tem velikemu presežanju v resolucijah predvidenega porasta cen. V AOP smo preseganje cen zelo občutili pri neskončnem papirju in obrazcih, ki jih potrebujemo v naši dejavnosti, še posebno pa pri plačevanju najemnine za stari računalniški sistem, ker jo plačujemo na osnovi vrednosti ameriškega dolarja, vrednost dolarja pa je - kot vemo - v odnosu na našo valuto nenehno naraščala. Zato bi radi tudi čimprej odpravili naše najemniško razmerje s firmo Intertrade, lastnico tega sistema, pri njegovem izkoriščanju.

Samoupravljanje!

V naši maloštevilni delovni skupnosti je samoupravljanje dobro razvito, saj smo vsi delavci vključeni v delo samoupravnih organov delovne skupnosti. Zadovoljivo je tudi naše sodelovanje z delavskim svetom sestavljene organizacije, potrudili pa se bomo tudi, da se bo naša beseda bolj slišala še v zboru združenega dela občinske skupščine. Dobre ocene pa ne moremo dati za delo delegacij za delegiranje v samoupravne organe SIS, v katerih je posredno zastopana naša delovna skupnost. Zakaj delovanje teh delegacij nam je delavcem neznano. Sploh menimo, da je proces samoupravnega odločanja v SIS preveč razdrobljen in da so gradiva, ki jih pripravljajo v organih SIS, primerna za strokovne delavce, ne pa za delegatsko bazo.

Delo družbenopolitičnih organizacij!

V naši delovni skupnosti so aktivne vse družbenopolitične organizacije. Vendar premalo je akcijskih povezav med njimi in organi družbenopolitičnih organizacij na ravni SOZD. To verjetno velja tudi za družbenopolitične organizacije drugih OZD v SOZD. Po tej plati je sorazmerno dobro organiziran le sindikat, morale pa bi biti - posebno sedaj, v našem težkem gospodarskem položaju - tudi druge družbenopolitične organizacije.

Dejavnost osnovne organizacije ZK!

Za sekretarko osnovne organizacije ZK v delovni skupnosti AOP sem bila izvoljena šele pred nekaj dnevi. Kljub temu lahko rečem, da je naša osnovna organizacija ZK bila letos zelo aktivna pri reševanju vseh naših notranjih problemov. Kar se tiče problematike cele naše sestavljene organizacije, pa bi naj komunisti iz AOP sodelovali pri uresničevanju sprejetih dogovorov na akcijski konferenci komunistov v SOZD lani 9. aprila. Vendar za to nismo bili dovolj informirani, ker nimamo svojega predstavnika v predsedstvu te konference. Zato smo na naši letošnji programsko-volilni konferenci izoblikovali predlog, kako se bi naj ta pomanjkljivost odpravila.

Vsi komunisti v naši sestavljeni organizaciji bomo morali več pozornosti posvetiti tudi problematiki reorganizacije celotne slovenske energetike in v sklopu te problematike tudi organiziranju sistema avtomatske obdelave podatkov v elektrogospodarstvu in premogovništvu Slovenije. K temu nas zavezujejo sprejeti dogovori na problemski konferenci komunistov v našem kombinatu letos 27. junija in družbeni dogovor o organiziranju energetskega gospodarstva Slovenije, katerega uveljavljanje ravno sedaj prehaja v sklepno fazo.

Torej bomo vlogo komunistov v naši sestavljeni organizaciji morali še pri marsičem povečati in okrepiti.

Ob vstopu v novo leto želim SREČNO 1984. vsem delavcem v kombinatu!

Jože KOPRIVNIK, vodja delovne skupnosti Zavarovanje

Kljub težavam, ki so nas pestile skozi vso leto, ugotavljamo, da bomo poslovanje končali v okviru letnega plana. S to nalogo smo se v naši delovni skupnosti pošteno spoprijeli že v začetku leta, saj smo se zavedali, da se delovne organizacije našega kombinata, za katere v glavnem delamo, morajo ote-

Jože KOPRIVNIK:

"Gre tudi za vprašanje, ali smo lahko v zdajšnjih gospodarskih razmerah upravičeni tudi do nečesa, kar ne izvira iz našega dela."

pati velikih gmotnih problemov in bi zaradi tega bili kakršni koli popravki našega letnega plana zanje še dodatno breme. Kljub našemu poslovanju v okviru plana pa z našim delom med letom ne moremo biti povsem zadovoljni; zlasti zaradi še premalo vestnega odnosa posameznikov v našem kolektivu do dela in velikega števila izgubljenih delovnih ur zaradi bolniških dopustov delavcev.

Od 1. 1. do 30. 11. 1983 delavci v naši delovni skupnosti zaradi bolniških dopustov niso opravili kar 7 134 delovnih ur. To pa je za naš sorazmerno mali delovni kolektiv izredno velika izguba delovnega časa, ki pa smo jo seveda morali izravnati, in to v glavnem z delavci OZD v kombinatu, ki so iz zdravstvenih razlogov bili začasno nesposobni za svoje redno delo. To pa je seveda slabo vplivalo na kvaliteto storitev naše delovne skupnosti.

Velik obseg odsotnosti delavcev v naši delovni skupnosti od dela zaradi bolniških dopustov je še posebno kritičen zato, ker posamezniki ne zaradi bolezni in zdravljenja, temveč zato, da bi imeli več prostega časa odhajajo na bolniški dopust. Saj kako pa si naj drugače razlagamo, da si eni in isti ravno ob praznikih ali raznih sezonskih delih "uredijo" bolniški dopust.

Delo naših samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij tudi ni takšno, kot bi moralo biti. To se kaže že v njihovih nasprotnih stališčih do ene in iste stvari, predloga, naloge; še danes se, recimo, vrtimo okrog vprašanja upravičenosti naših upokojenih delavcev do polovične deputatne karte za premog. In na primer tudi v tem, da smo zopet začeli razpravljati, ali smo v času odsotnosti od dela upravičeni do blokov za regresirano malico ali ne, čeprav smo to dilemo načelno razčistili že pred enim letom. Seveda je dokončna rešitev te zadeve stvar celega našega kombinata in ne samo naše delovne skupnosti. Vendar pri njej gre tudi za načelno vprašanje; za vprašanje, ali smo lahko v zdajšnjih gospodarskih razmerah upravičeni tudi do nečesa, kar ne izvira iz našega dela.

Še nekaj o našem delu v prihodnjem letu!

V prihodnjem letu se nam bo povečal obseg del za DO RLV. Poleg tega pa imamo možnost, da bi še za nekatere druge OZD v Titovem Velenju, izven našega kombinata, prevzeli zavarovanje njihovih objektov in premoženja. Vendar zaradi kadrovskih razlogov teh možnosti ne bomo mogli izkoristiti kljub temu, da imamo v našem kombinatu veliko invalidov, ki so psihično in fizično kolikor toliko sposobni za opravljanje dela varnostnika.

Vsem delavcem v kombinatu želim srečno in uspešno novo leto!

Bojan OGRAJENŠEK, sekretar osnovne organizacije ZK v delovni skupnosti skupnih služb našega kombinata v minulem mandatnem obdobju (1982-83)

V sedanjih družbeno-ekonomskih in političnih razmerah, ko sta življenje in delo cele naše družbene skupnosti že nekaj ča-

Bojan OGRAJENŠEK:

"V energetske delu kombinata so se že v prvi fazi uresničevanja sprejetih dogovorov na konferenci komunistov v kombinatu lani aprila začela pojavljati nasprotna stališča..."

sa podrejena ciljem dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, sta skoraj odveč vprašani, katerim področjem je osnovna organizacija ZK v delovni skupnosti skupnih služb našega kombinata namenjala svojo pozornost in kje je bilo težišče njenega dela.

Komunisti v skupnih službah našega kombinata smo v preteklem dveletnem mandatnem obdobju želeli opraviti celo precej več dela, kot je bilo spričo razmer v okolju našega delovanja sploh mogoče. To so terjale od nas ne le zapletene razmere ob sklicu problemske konference komunistov v našem kombinatu leta 1981, ampak tudi v marsičem slabo uresničevanje sprejetih dogovorov na tej in na poznejših akcijskih in problemskih konferencah komunistov v kombinatu. Predzadnja, aprila lani, je imela nalogo, da že ugotovljene razmere v uresničevanju temeljnih nalog kombinata skuša definirati še bolj natančno in tako, da bi na osnovi na njej sprejetih dogovorov lahko izdelali konkretne programe nalog komunistov v vseh delih kombinata za krepitev njegove vloge in položaja kot sestavljene organizacije.

Komunisti v skupnih službah kombinata smo se izdelave tega programa in njegovega uresničevanja lotili zavzeto in načrtno. Vendar danes, po poldrugem letu naših velikih prizadevanj za uresničenje nalog iz tega programa, lahko ugotovimo, da so rezultati, ki smo jih pri tem dosegli, zelo mali.

Razloga za to sta v glavnem dva:

1. Večino nalog iz omenjenega programa smo lahko izpolnili le v obsegu, skladnem s položajem in vlogo naše delovne skupnosti v kombinatu kot sestavljeni organizaciji - torej v zelo omejenem obsegu, saj je pri izpolnjevanju teh nalog šele šlo za konsolidacijo sestavljene organizacije.
2. V energetske delu kombinata so se že v prvi fazi uresničevanja sprejetih dogovorov na konferenci komunistov v kombinatu lani aprila začela pojavljati nasprotna stališča glede njihovega uresničevanja ali vsaj glede uresničevanja nekaterih od teh dogovorov; to pa je seveda še dodatno zmanjšalo možnosti komunistov v naši delovni skupnosti za doseg pomembnejših rezultatov pri uresničevanju teh dogovorov.

Na tem področju potemtakem tako osnovno organizacijo ZK kakor tudi sindikat in mladinsko organizacijo v DSSS SOZD čaka še nič koliko boja, dela in sodelovanja z družbenopolitičnimi organizacijami drugih OZD v kombinatu. Vendar v nekoliko le bolj razmerah kot v preteklosti, saj nekaj napredka smo na tem področju v kombinatu kljub vsemu dosegli.

Dejavnost komunistov, ki delamo v DSSS SOZD, pa je seveda bila najbolj usmerjena v spodbujanje celotnega kolektiva DSSS SOZD za kar najboljše delo v okviru že utečene svobodne menjave dela z delavci drugih OZD v sestavljeni organizaciji. Na tem področju pa smo bili precej bolj uspešni, saj je delo naše delovne skupnosti med letom znatno pripomoglo k ustvarjanju razmer za dobro realizacijo letnih proizvodnih načrtov v kombinatu.

Upati je, da bo tudi prihodnje leto njeno delo vsaj tako uspešno.

Vsem delavcem v kombinatu in njihovim družinskim članom želim, da bi bili v letu 1984 zdravi in srečni.

Iz DO ESO naročenega podobnega prispevka po sklepu uredniškega odbora glasila Rudar-Informator kljub naši nekajkratni urgenci nismo dobili.

Uredništvo

Minuli ponedeljek, 26. decembra, je bila zadnja letošnja seja delavskega sveta naše sestavljene organizacije

Na dnevnem redu te seje - v tekoči mandatni dobi 8. redne - so delegati v delavskem svetu imeli: pregled realizacije sklepov zadnjih sej delavskega sveta, poročilo o poslovanju naše sestavljene organizacije v prvih devetih mesecih leta z oceno poslovanja v celem letu 1983, izhodišča za načrtovanje poslovanja v naši sestavljeni organizaciji v letu 1984, dopolnitev poročila o delu poslovodnega odbora naše sestavljene organizacije, poročilo o poteku sprejemanja samoupravnih splošnih aktov naše sestavljene organizacije po sprejetem programu na 6. redni seji delavskega sveta sestavljene organizacije, ki je bila 18. avgusta, poročilo o izvedbi praznovanja letošnjega 3. julija ter "razno".

Več s seje bomo še poročali!

Uredništvo

Dominik Bastič, vodja obrata elektro montaže in instalacij v TOZD ESO-Elektro obrati

Vtisi z delovnega potovanja v Kuvait

Delovna organizacija ESO si je zastavila za nalogo, da s svojo opremo in montažo prodre na tuja tržišča na Vzhodu in Zahodu kakor tudi v državah v razvoju. Proces pridobivanja dela v tujini pa je dolg. Običajno traja dve do tri leta. Dominik Bastič, vodja obrata elektro montaže in instalacij v temeljni organizaciji ESO Elektro obrati, se s skupino delavcev s ponudbami za elektrostrojne instalacije in opremo za tuja tržišča ukvarja že leto in pol. Letos septembra je bil dvakrat na delovnem potovanju v Kuvaitu. O teh potovanjih in uveljavljanju delovne organizacije ESO v tujini sploh smo se z njim pogovarjali. Kaj nam je povedal?

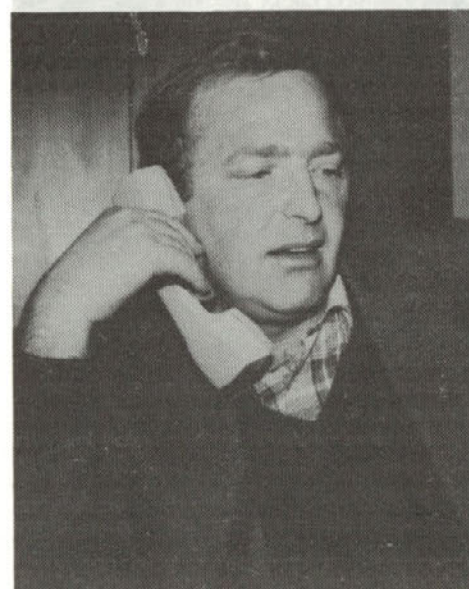
"Na tuja tržišča najhitreje in najlažje najdeš pot, če se povežeš z delovnimi organizacijami in poslovnimi skupnostmi, ki so se v tujini že uveljavile. Tega načela smo se držali. Doslej smo v sodelovanju z delovno organizacijo Smelt-Ljubljana izdelali ponudbo za izgradnjo vojaških objektov v Libiji, z Geneksom-Beograd smo sodelovali pri ponudbi za izgradnjo luškega terminala v Šanghaju, z Gradisom-Ljubljana smo izdelali po-

Dominika Bastiča so tudi med pogovorom...

z nami neprestano klicali po telefonu.

nudbe za Kuvait, Saudsko Arabijo, Katar, Irak, Alžirijo, Jemen, z Rudisom-Trbovlje pripravljamo ponudbe za Gvajano, Alžir, Tunis in DDR, s Konstruktorjem-Maribor za Irak in Madžarsko in z Imosom-Ljubljana za Alžirijo. Naše ponudbe so se izkazale za dokaj kvalitetne. Ko smo v sklopu Gradisa ponujali elektrostrojne instalacije za objekte v Alžiriji, Jemenu, Saudski Arabiji in Iraku, smo edini izdelali ponudbe hitro in tako kvalitetno, da se je Gradis lahko z njimi v tujini uspešno predstavil.

Naše ambasade v tujini imajo Gradis za solidno delovno organizacijo. Ko je letos avgusta firma Al Mansoor iz Kuvaita hotela za izvajanje del pri izgradnji naselja s 500 hišami, imenovanega Housing project, treh stolpnic in prometnega križišča Safat Square pridobiti za sodelovanje eno izmed jugoslovanskih delovnih organizacij, je bila prek naše gospodarske ambasade izbrana delovna organizacija Gradis in v sklopu z njo tudi ESO. Sodelovanje naj bi bilo dolgoročno, pri kuvaitškem ministrstvu pa bi nastopali kot mešana firma z referencami Al Mansoorja in Gradisa. Kuvaitški trg je bil za delavce Gradisa doslej neznan, ponudbe pa je bilo treba pripraviti v 15 dneh, zato so se odločili, da jih izdelajo v Kuvaitu.

Prvič smo odpotovali v Kuvait 31. avgusta in ostali tam do 9. septembra. Šla sta dva predstavnika Gradisa, in sicer strokovnjak za gradbena dela in strokovnjak za obrtniška dela, in jaz za elektrostrojne instalacije. Predstavniki firme Al Mansoor, ki je ena od 7 največjih v tej državi, so nas sprejeli zelo gostoljubno. Poudarili so nam vso svojo pomoč pri izdelavi ponudbe. Dobili smo na razpolago vso potrebno dokumentacijo, vse informacije in lahko smo si ogledali podobna gradbišča v vseh fazah izgradnje. Opozorili pa so nas tudi, da bo naša ponudba konkurenčna le, če bomo v njej upoštevali svetovne cene materialov in delovne sile in če bomo našli racionalne rešitve izgradnje. V naslednjih dneh smo morali krepko poprijeti za delo. Ni bilo pomembno, koliko je ura - ali poldne ali polnoči - kajti poslovni svet v Kuvaitu dela skoraj neprekinjeno. Kar smo se zvečer na sestanku dogovorili, je moralo biti zjutraj pripravljeno. Ogledali smo si podobna gradbišča, proučili materiale, pregledali projekte, usklajevali cene in po osmih dneh oddali ponudbo za Housing project. Naša cena je bila po mnenju predstavnikov Al Mansoorja za okrog 10 odstotkov previsoka, zato smo sklenili, da bomo končno ceno sporočili do 24. septembra, ko bo firma Al Mansoor oddala ponudbo ministrstvu, ki je ta dela razpisalo.

Zaradi visokih stroškov našega bivanja v Kuvaitu - 110 dolarjev je znesla dnevni-ca za enega - smo se odločili, da bomo ponudbe za druga dva projekta izdelali doma. S seboj smo vzeli popise in načrte zanj, ob naslednjem obisku v Kuvaitu - trajal je od 21. do 30. septembra - pa smo jih uskladili.

Ponudba, ki smo jo pripravili za izgradnjo prometnega križišča, je bila takoj za tisto, ki je bila sprejeta. Previsoke so bile namreč cene za gradbene storitve, ki jih je določil Gradis, naše cene, za elektrostrojne instalacije, pa so bile sprejemljive.

V času drugega bivanja v Kuvaitu smo se sestali še z generalnim menedžerjem firme Al Dar Consulting Co., ki nam je bil pripravljen pomagati, da nastopimo na širšem tržišču, in sicer v Jemenu, Libiji, Jordaniji, Alžiru, Iraku, Kataru, Siriji. Vzeli smo popise za izgradnjo objekta v Kataru, o tem, ali ponudbo bomo izdelali ali ne, pa se bomo dogovorili danes (21. decembra - op. ur.) na sestanku s predstavniki Gradisa.

Čeprav dela v Kuvaitu še nismo dobili, pa smo se veliko naučili. Izkušnje, ki smo si jih pridobili, nam bodo prišle prav pri nadaljnjem pripravljanju ponudb. Tudi pri glavnih izvajalcih del v tujini, kot so Gradis, Rudis, Imos, Geneks, Konstruktor, smo si pridobili zaupanje. Pokazali smo jim, da pri prodiranju na tuja tržišča ne čakamo le na svoj delež, ampak kreativno sodelujemo pri obdelavi tržišč. Tveganje, ki obstoji pri pregledu načrtov, dogovorov z dobavitelji materialov, načrtovanju transporta, smo prevzeli mi, zato smo dosegli za 5 do 10 odstotkov ugodnejše cene. Zelo pomembno pa je, da smo v Kuvaitu navezali takšne odnose, da nam dobavitelji in izvajalci del sedaj pošiljajo ponudbe tudi v Jugoslavijo in nam zato ne bo treba vsake ponudbe pripraviti in uskladiti v Kuvaitu."

Naš sogovornik se je vrnil iz Kuvaita tudi s kopico vtisov o tej deželi in življenju njenih prebivalcev, ki se od našega načina življenja seveda zelo razlikuje. Takole je povzel svoja opažanja!

"V državi Kuvait živi približno 1,2 milijona ljudi, od teh pa je le okrog 400 000 Kuvaitčanov.

Pred 30 leti so bili prebivalci te dežele še revni ribiči, beduini, sedanji visok življenjski standard in hiter razvoj države pa jim je omogočila nafta. Nafta je sicer

PORTRETI

Valter KOS, rudarski nadzornik, zaposlen v Jami Pesje

V našem rudniku je začel delati z osemnajstimi leti, kot kvalificirani kopač. Po odsluženju vojaščine se je vanj vrnil in sedaj se že dvajset let dan za dnevom spušča v njegove globine. Precej časa je delal pri uvajanju mehaniziranih odkopov, sedaj pa že deset let dela na klasičnih čelih v jami Pesje. Od leta 1976, ko je končal nadzorniško šolo, je jamski nadzornik rudarske stroke.

"Teh dvajset let mi je minilo kar naenkrat," je pripovedoval. "Ne morem dojeti, da je že tako dolgo od takrat, ko sem šel prvič na delo v jamo. Zdi se mi, kot da je bilo to lani, predlanskim. Če pa pomislim, koliko stvari se je v tem času v našem rudniku spremenilo na boljše, vem, da je vendarle že minilo dvajset let. Število mehaniziranih odkopov je porastlo, zato je naše delo že veliko manj naporno. Tudi zračenje v rudniku je sedaj boljše in varstvo pri delu sploh. Osební dohodki jamskih delavcev pa so sorazmerno precej veliki le zaradi dela prek 42 ur na teden. Sicer pa so v primerjavi z osebnimi dohodki delavcev, ki delajo v drugih panogah gospodarstva, na površini zemlje in na svežem zraku, mali.

Rudarji se moramo marsičemu odreči. Malo je za nas prostih sobot, nedelj. Družbena skupnost ceni naše delo, a še ne dovolj ustrezno. Kar poglejte! V Belgiji imajo rudarji zastojno stanovanje in elektriko. Na Poljskem je bilo pred 3 leti, ko sem bil tam na izletu, razmerje med osebnimi dohodki zunanjih delavcev in rudarjev 1 proti 3. Kaj pa pri nas? Dohodkovni odnosi v energetiki niso urejeni!"

Takole se je izlilo iz Valterja, kar mu je ležalo na srcu. Dodal pa je še:

"Večina rudarjev dela vestno, z vsemi močmi. So pa tudi takšni, ki bi najraje imeli kar naprej dopust. Ko jim ga zmanjka, ali če jim ga nadzornik ne dovoli izrabljati, gredo k zdravniku in na bolniški dopust. Zlasti proti koncu leta, ko so dopust že izkoristili, nekateri radi uberejo tako pot.

Namišljenih bolnikov je res precej, tudi takšni so, ki so po več mesecev na leto na bolniškem dopustu, in to vedno zaradi druge bolezni. Bilo bi jih manj, če bi polletno ali letno nagradili vse tiste, ki niso bili na bolniškem dopustu."

Valter je imel pri delu v jami že dve hujši nezgodi. Prvo leta 1965. Takrat si je nalomil koleno. Leta 1976 pa ga je veriga od kombajna udarila po glavi. Drugih, manjših nezgod pa sploh ne šteje.

Prvo, kar si želi v novem letu, je zato: čimmanj nesreč v rudniku, in drugo: kar največ delovnih uspehov.

"Čimveč je treba v letu 1984 storiti tudi za usposobitev nadomestnih objektov rudnika v Novih Prelogah, če bomo hoteli še naprej dosegati letni odkop 5 milijonov ton premoğa," je še pristavil.

Valter se je rodil leta 1944 v delavski družini v Vitanju. Pet otrok je bilo pri hiši. Ko mu je bilo 12 let, jim je umrla mama. To je bil vzrok, da se je moral čimprej osamosvojiti. Hotel se je vpisati v šolo, ki ne bi obremenjevala družinskega proračuna. Zato si je izbral industrijsko rudarsko šolo v Velenju, saj je v njej bilo šolanje brezplačno, dobival pa je tudi stipendijo.

"Če bi lahko bil še enkrat pred odločitvijo, kam po osnovni šoli, in če bi bile moje materialne možnosti takšne, kot so bile leta 1959, bi se zopet odločil za rudarski poklic. V drugačnih

VALTER KOS

MILENA BEGIČ

razmerah, pa bi si izbral drug poklic, kajti težko se je iz dneva v dan podajati v prah in temo, se izpostavljal nevarnostim, ki pod zemljo prežijo na človeka iz vsakega kota," je povedal.

To pa so le njegova razmišljanja, kajti leta mladosti se nikomur ne povrnejo. Valter je sedaj že poročen in oče dveh deklet: šestnajstletne Alenke in dvanajstletne Mojce. In na dan, ko sva se pogovarjala, je bilo pred njim zopet običajno delo v jami.

Draga Lipuš

Milena BEGIČ, vodja skladišča in pralnice v samskih domovih našega kombinata

V vseh treh samskih domovih naše sestavljene organizacije stanuje sedaj nekaj manj kot 1 000 samskih delavcev, takrat, kadar so čisto polni, pa jih v njih biva okrog 2 000.

Za te naše delavce skrbi 26 delavcev delovne skupnosti Družbeni standard. Med njimi je že enajsto leto tudi Milena Begič. Najprej je štiri leta delala kot sobarica, sedaj pa je njeno delo sprejem in izdaja materiala v skladišču samskih domov in vodenje pralnice.

Zadovoljstvo na njenem obrazu, v kretnjah in besedah ne more biti narejeno. Tako očitno je, da je dokaz, da Milena z veseljem opravlja svoje delo, da se razume s sodelavkami, da je srečna s svojim možem Čerimom in sinom Matjažem, skratka, da ji življenje daje vse ali skoraj vse, kar od njega pričakuje. Bolj redki so dandanes takšni ljudje, vsaj po njihovih čemernih, namrgodenih obrazih, s kakršnimi hodijo po svetu, bi človek tako sklepal.

"Zakaj pa bi bila slabe volje?" se začudi Milena. "Svoje delo imam rada. Po nekaj dneh dopusta mi je navadno že tako dolgčas, da komaj čakam, da grem spet delat. S sodelavkami smo prave prijateljice in tudi s stanovalci v samskih domovih se dá dobro shajati. Ko sem bila še sobarica, sem morala vsak dan pospraviti okrog 26 dvoposteljnih sob, nekaj umivalnic, stranišč in hodnikov. Fante sem poprosila, naj malo pazijo na red in čistočo, da bom imela manj dela, in res za seboj niso puščali prevelike umazanije. Lahko rečem, da so v redu fantje, samo na lep, prijazen način se je treba pogovarjati z njimi. Če je kdo z njimi osoren, pa še oni pozabijo na lepo vedenje in ljubeznivost."

Tudi o vodji delavcev, ki skrbijo za samske domove, je povedala vse najboljše. "Še preveč je dober in razumevajoč za težave nas delavcev," je dejala in pristavila: "Kot delegatka v delavskem svetu naše delovne skupnosti pa vidim, da je bolj kot samoupravljati, odločati naša možnost le pritrčiti, pokimati."

Milena se je rodila tik pred koncem vojne v Pesju in še vedno živi v njem. "Rada živim v Pesju, med znanci, prijatelji, zato se ne nameravam odseliti kam drugam," je pribila. S svojo družino stanuje pri starših, mama ji skuha kosilo, pospravljanje in druga gospodinjska dela pa jo počakajo.

"Leta minevajo hitro, kar prehitro. Iz otroštva se spominjam, da sem morala doma pridno pomagati staršem pri delu, saj takrat smo si gradili hišo. Po osnovni šoli sem se šla učiti za šiviljo in sem se po uku zaposlila v šivalnici Topra v Šoštanju. Tam smo delali po normi in normo sem redno preseгла. Ko sem se po desetih letih odločila, da si poiščem zaposlitev drugje, so me sodelavci poskušali prepovoriti, da bi ostala. Celo delovne knjižice mi niso hoteli izročiti, a so na koncu koncev vendarle morali popustiti," se spominja Milena. Nekoliko zasanjano in s kančkom obžalovanja v glasu pa doda še,

da je v mladosti rada plesala in hodila v kino, a da sedaj večino večerov presedi pred televizorjem, popoldansko razvedrilo pa si najde v klepetu s prijateljicami.

"Sprizniti se je treba z resnico, da vse mine. Minili so tudi časi, ko si lahko kaj kupil za malo denarja. Sedaj je vse drago, a kdor dela, še vedno lahko zasluži dovolj za solidno življenje," je z zaupanjem v delavnost sklenila pogovor.

D. L.

Jože OŠTIR, varnostnik, zaposlen v delovni skupnosti našega kombinata Zavarovanje

Dobila sva se sredi dopoldneva v točilnici našega obrata družbene prehrane ob Kidričevi cesti v Titovem Velenju.

Ob mojem prihodu je slonel ob točilnem pultu in zamišljeno srebral pivo. Poleg njega je sedelo kakih petnajst let staro dekle in zrla v kozarec soka pred seboj; verjetno zato, da bi skri lo zadrego pred pomenljivimi nasmehi mladih fantov na drugi strani točilnice.

"To je moja hčerka Zdenka," naju je seznanil Jože. "Nama bo delala družbo, ker jo zanima, o čem se bova pogovarjala," je pojasnil njeno prisotnost, medtem, ko smo se odpravljali proti oddaljeni mizi, takrat še napol praznega lokala. Natakarju smo naročili, naj nam prinese pijačo, potem pa se zatopili v pomenek o Jožetovem življenju in dobrih dvajsetih letih dela pri OZD naše sestavljene organizacije.

Po rodu je eden izmed redkih pravih domačinov, saj se je pred štirimi desetletji rodil v Šaleku pri Velenju.

Odraščal je na Gorškovi domačiji v Šaleku, kjer je z materjo, ki je služila na tej kmetiji, starejšim polbratom in mlajšo polsestro preživel brezskrbno otroštvo. Saj Gorškovi niso imeli svojih otrok in so zato svojo ljubezen razdelili med Oštirjeve otroke.

Na začetku petdesetih let je Jože začel hoditi v osnovno šolo. Prve štiri razrede je obiskoval v bivši velenjski osnovni šoli, imenovani konjušnica, ker so pred preureditvijo v njej res bili konji. V tej šoli so v prvi polovici petdesetih let nabirali prvo znanje vsi velenjski osnovnošolci. Peti in šesti razred pa je Jože dokončal že v prvi po vojni zgrajeni velenjski osnovni šoli: Miha Pintar-Toledo.

Po končanih šestih razredih osnovne šole - to je bilo leta 1958 - se je vpisal v prvi razred takratne industrijske rudarske šole v Velenju, tri leta pozneje pa je kot kvalificirani rudar kopač začel delati na 81. etaži jame Škale.

"Pri jamskem delu sem vztrajal skoraj sedem let," se spominja Jože, "vmes pa sem odslužil tudi vojaški rok. Na rednem zdravniškem pregledu leta 1968 pa so zdravniki ugotovili, da mi je v jami močno opešal vid in da moram zato rudarjenje zamenjati z zunanjim delom."

Jože se tega dogodka spominja z zagrenjenim izrazom na obrazu. Zakaj ob odhodu iz jame ga je poleg slovesa od sodelavcev rudarjev prizadelo tudi naglo zmanjšanje osebnih dohodkov, saj je na prvo izplačilo dodatka za invalidnost moral čakati precej dolgo.

"Najbolj prizadetega pa sem se počutil takrat, ko me je pri odhodu iz jame eden od 'šefov' vprašal, če bom na zunanjem skladišču jamske opreme v Prelogah, kamor so me prerazporedili, videl dovolj dobro, da bom pri prelaganju opreme razlikoval jamske loke od stojk," prida Jože s trpkim nasmehom na obrazu.

Dela v rudniškem zunanjem obratu se je le s težavo navadil. Čeprav se danes z veseljem spominja takratnih sodelavcev v tako imenovani "težaški skupini", ne more skriti, kako težavno delo je moral opravljati v tem obdobju svojega življenja.

Po štirih letih pa se je tega napornega dela rešil. "Sredi poletja leta 1973," pripoveduje o tem Jože, "me je pri delu v skladišču v Prelogah obiskal Jože Kumer, tedanji namestnik vodje rudniškega zunanjega obrata. Nekaj časa je opazoval moje delo, potem pa vprašal: 'Kako je kaj, Oštir? Ali misliš res celo življenje premetavati to železo?... Ali ne bi raje delal kot varnostnik v službi zavarovanja?' Ta ponudba me je zelo razveselila. Nič nisem kolebal: že konec avgusta leta 1973 sem začel delati kot varnostnik, saj je služba zavarovanja takrat spadala v rudniški zunanji obrat in mi zato prehod na delo v njej ni zbujal nobenih skrbi. Posebno zaradi tega ne, ker sem vedel, da bom v tej službi prišel med same 'fejst' fante."

Jože Oštir je danes, torej po desetih letih opravljanja del in nalog pri zavarovanju objektov našega kombinata, že prekaljen varnostnik. V teh letih je tudi nič kolikokrat zamenjal kraj svojega dela. Zadnjih šest mesecev dela kot varnostnik pri stranskem vhodu na območju RLV v Prelogah. To zavarovano območje je rezervirano za tovorni promet. Na njem mu je vse prej kot dolgčas, saj je kamionski promet na tem rudniškem območju izredno gost. Povedal je, da v štiriindvajsetih urah mimo njegove čuvajnice odpelje tudi do 240 kamionov, polnih premoga, poleg tega pa kamioni kar naprej dovažajo material za rudnik.

Nekaj pa ga je kot varnostnika in rudniškega invalida v teh letih hudo prizadelo, in sicer sprememba, do katere je prišlo leta 1978, ko se je služba zavarovanja ob reorganizaciji našega kombinata v sestavljeno organizacijo osamosvojila kot delovna skupnost kombinata "Zavarovanje".

"S to spremembo," pravi Jože, "smo se zaposleni rudniški invalidi kot varnostniki skoraj povsem ločili od delovnega kolektiva rudnika."

Kljub tej spremembi pa je Jože Oštir vztrajal pri delu varnostnika. Jezi pa ga, ko vidi, da včasih kdo še vedno poskuša odtujiti del družbene lastnine.

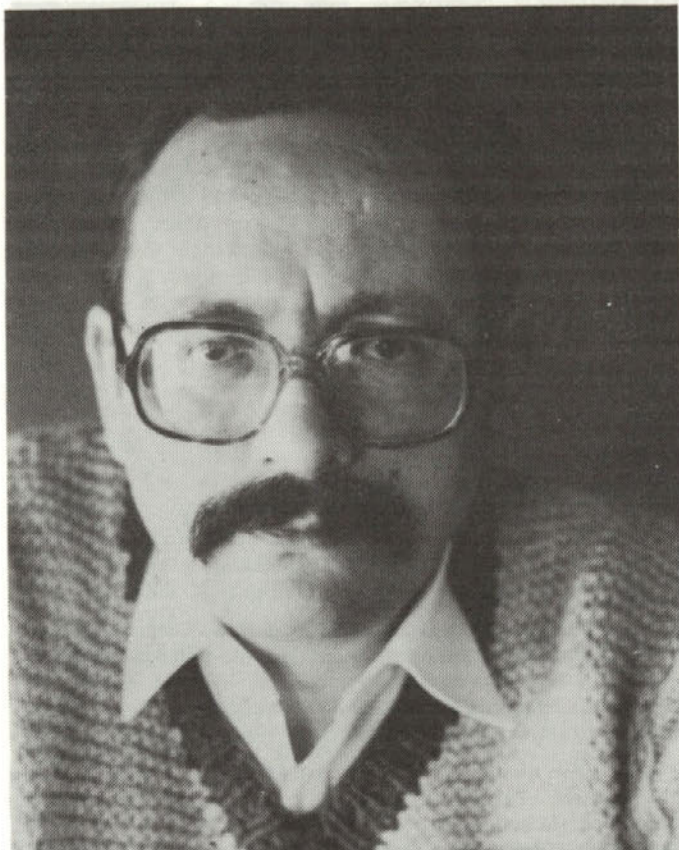
"Precej pogosto se dogaja," pripoveduje z nagrbnčenim čelom, "da se pri meni oglasijo delavci, češ da morajo 'le za nekaj minut zapustiti svoje delovno okolje', potem pa se njihova odsotnost raztegne na debelo uro ali še več. Razumljivo je, da v takih primerih ukrepam v skladu s svojimi pristojnostmi, vendar so uspehi mojega početja kaj klavrní, saj neopravičljivih odsotnosti od dela zato ni nič manj."

Najin pogovor počasi skleneva. Hčerka Zdenka, ki je z nama vztrajala nekje do njegove polovice, je že zdavnaj odšla. "K mami je šla," je po njenem odhodu dejal oče Oštir, "potem pa jo čaka delo za tekočim trakom v Gorenju. Ženi, ki dela že enajst let v pralnici delovne skupnosti našega kombinata Družbeni standard, mora povedati, da me je obiskal novinar," je še dodal in se nasmehnil.

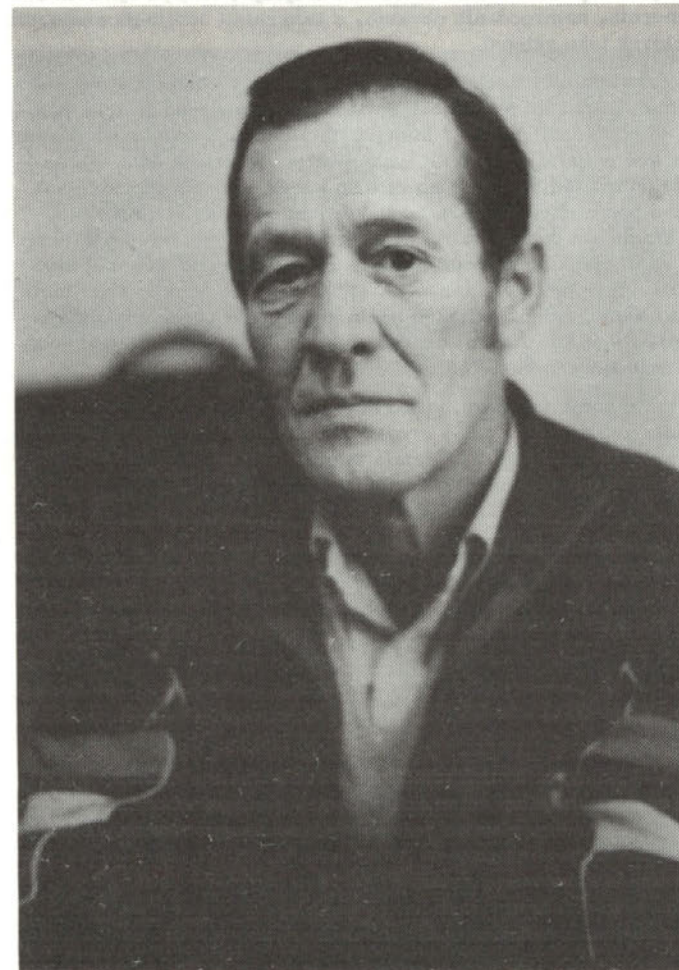
Sedaj, ko najin pogovor končujeva, ima v mislih spet svojo družino. "Morda sva z ženo prehitro klonila pred Zdenkinimi željami, da takoj po osnovni šoli začne delati v Gorenju," začne pripovedovati o njej. Vendar mislila sva, da si mora vsak človek sam poiskati svojo življenjsko pot, kakor sva to storila midva in se zato nisva nikoli kesala. Seveda tudi nama ni šlo vse po sreči, saj sva z Zdenko in leto dni mlajšo Danico več let čakala na enosobno in potem deset let na trisobno stanovanje, v katerega smo se preselili predlani.

Za sklep najinega pogovora naj omenim, da se meni, čeprav sem jamski invalid, v dvajsetih letih dela ni posrečilo dobiti ustrezno velikega družbenega najemnega stanovanja in da ga verjetno še zdaj ne bi imel, če ne bi za našo stanovanjsko stis ko pokazali razumevanje ženini sodelavci v delovni skupnosti Družbeni standard."

Pripravil Bojan Ograjenšek

JOŽE OŠTIR

IVAN GROBELNIK

Ivan GROBELNIK, upokojeni delavec RLV

Najbrž sem videti še precej zaskrbljen, ko pridem do njegove hiše sredi Zabukovice, saj se med vožnjo iz Titovega Velenja proti njegovemu domu nisem mogel otresti občutka, da je moja pot spričo nenapovedanega obiska zaman, kar pa se na srečo ne zgodi. Letos avgusta upokojenega varnostnega tehnika, zaposlenega v RLV, Ivana Grobelnika najdem doma ob prebiranju časopisa.

"Nič se ne predstavljal," reče, ko vstopim v dnevni prostor njegovega doma, še novejšega datuma, "saj sva se srečevala že v rudniku!"

Potem ko mi ponudi stol in po nekaj minutah še skodelico kave, sva oba nared za pogovor o njegovem življenju in delu; življenju in delu človeka, ki je bil že ob rojstvu zapisan rudarstvu.

"Rodil sem se v stari rudarski družini, 28. septembra 1933 v Breznem pri Laškem," začne svojo pripoved Ivan Grobelnik. "Od tod se je leta 1942 naša družina preselila v rudarsko Zabukovico in obenem rojstni kraj očeta."

Ko omenjam našo staro rudarsko družino, moram povedati, da so v zabukoviškem rudniku rudarili že moj praded, stari oče in moj oče.

Tradicijo v rudarstvo usmerjenih ljudi v naši rodbini sem nadaljeval še jaz in vse kaže, da jo bo, vsaj še za eno generacijo, podaljšal tudi drugi izmed mojih treh sinov, saj študira na rudarski fakulteti v Ljubljani."

Vendar tradicionalna opredelitev Grobelnikovih za rudarstvo bi se končala že kmalu po drugi svetovni vojni, če bi se Ivanu uresničila mladostna poklicna želja.

"V osnovni šoli - obiskoval sem jo v Grižah med okupacijo - in še dve leti po njej, sem se ogreval za električarski poklic," in še spominja Ivan. A ta račun mi je tragično prekrizalo opravljanje sprejemnega izpita iz matematike.

Med preverjanjem mojega matematičnega znanja mi je namreč tedanji vodja elektro delavnic pri zabukoviškem rudniku in pozneje vrsto let vodja službe za varstvo pri delu v RLV Janez Selevšek rekel približno takole:

'Veš kaj, Grobelnik, za poklic električarja ne znaš dovolj matematike, za šolanje v rudarski stroki pa bo to, kolikor je znaš, zadoščalo.'

S tem se je zavezanost rudarstvu v naši rodbini podaljšala še za eno generacijo, čeprav sem je bil jaz vse prej kot vesel."

Moj sobesednik je tako s štirinajstimi leti začel hoditi v zabukoviško industrijsko rudarsko šolo. A ker je ta šola delovala le do leta 1949, je Ivan zadnje, tretje leto šolanja moral nadaljevati in končati v zagorski rudarski šoli. In ga je tudi končal - leta 1950 z opravljenim izpitom za kvalificiranega kopača.

Še preden je dopolnil osemnajst let starosti se je tudi zaposlil, v zabukoviškem rudniku.

V izjemno težkih jamskih razmerah - zaradi njih je temu rudniku pripadel tudi žalostni "sloves" enega od najtežavnejših jugoslovanskih premogovnikov s podzemnim pridobivanjem - je Grobelnik hitro dozorel v prekaljenega rudarja.

"Delovne razmere v zabukoviškem rudniku niso bile toliko težavne zaradi velikih koncentracij metana," se spominja Grobelnik, "kakor zaradi nekompaktne, premalo stisnjene, zbite in razdejanje premogove plasti zaradi številnih zemeljskih prelomnic. Odkopavanje take plasti premoga - največkrat moč no poševne, pogosto celo navpične, torej le redkokdaj vodorav

ne - rudarjem ni nalagalo samo dela v nevarnih odkopnih razmerah, temveč tudi premagovanje velikih naporov pri spravi- lu materiala, predvsem lesa, na jamska delovišča. Zato tudi ni čudno, da so vse jamske delavce v tem rudniku obravnavali kot visoko kvalificirane rudarje."

Po dveh letih dela v rudniku rjavega premoga Zabukovica si je Ivan med tamkajšnjimi rudarji ustvaril ugled pridnega in zanesljivega sodelavca. Zato mu je rudniška uprava omogočila, da je na začetku šestdesetih let odšel na šolanje v Ljubljano, od koder se je po štirih letih vrnil v Zabukovico z diplomo rudarskega tehnika.

"Po moji vrnitvi v zabukoviški rudnik leta 1956 pa sem zlasti pri tistih jamskih nadzornikih, ki za svoje delo niso imeli ustrezne izobrazbe, naletel na zelo hladen sprejem," načne Ivan pomenek o tej spremembi svoje delovne in poklicne poti.

"Videl sem, da bi mi v roke najraje spet potisnili 'kroco' in me poslali z njo na odkope. Dobra dva meseca po vrnitvi iz Ljubljane sem opravljal naloge strelca, nato odšel na služenje vojaškega roka, po vrnitvi v Zabukovico, konec leta 1958, pa sem spet naletel na stare težave zaradi svoje diplome rudarskega tehnika."

Na začetku leta 1959 so me celo pahnile v eno izmed redkih nepremišljenih dejanj, ki sem jih kdaj zagrešil: zaprosil sem za dopust, se odpeljal v Aleksinac v južni Srbiji in tri dni v tamkajšnjem rudniku opravljal naloge jamskega nadzornika. A četrty dan sem se še vedno pijan po tridnevnem popivanju v aleksinskih gostilnah po delu vrnil v Zabukovico. Z mojim 'izletom' v Srbijo pa je bila vse do danes seznanjena samo moja žena."

Še istega leta je končno le lahko začel opravljati delo rudarskega nadzornika v zabukoviškem rudniku, dve leti kasneje pa je bil imenovan za jamskega poslovodjo in premeščen v libojski rudnik rjavega premoga, poslovno enoto rudnika Zabukovica.

Leta 1963, po odhodu dotedanjega varnostnega tehnika Filipa Orožna iz rudnika Zabukovica, pa je Ivan prevzel vodstvo službe za varstvo pri delu v rudniku in to delo opravljal vse do svojega odhoda v velenjski rudnik.

"Že v prvi polovici šestdesetih let," začne pojasnjevati Ivan svojo odločitev za odhod v naš rudnik, "so se začeli pojavljati znaki, da bo v Zabukovici rudnik ukinjen. Zato sem se konec leta 1965, ko je prenehanje obratovanja rudnika postalo že javna tajna, udeležil razpisanega natečaja za dela in naloge varnostnega tehnika v RLV in prvega januarja 1966 že začel delati v novem delovnem okolju."

Po prihodu v RLV se je kot varnostni tehnik seznaniti z novimi odkopnimi metodami, jamsko mehanizacijo rudnika in drugimi posebnostmi v primerjavi z zabukoviškim rudnikom. Nekaj mesecev je potreboval za to, potem pa se mu je občutek za varno delo v novih delovnih razmerah tako izostril, da je lahko zanesljivo opravljal delo rudarskega varnostnega tehnika.

Med brskanjem po spominu za najbolj pogostimi napakami, ki so v preteklosti zmanjševale varnost naših rudarjev pri delu, in prvi vrsti omeni nesrečno okoliščino, da je naše rudarje zmeraj bolj kot njihova varnost pri delu skrbela količina odkopanega premoga.

Po kratkem razmišljanju se Ivan nemirno presede in nato počasi reče:

"Res pa je, da sem bil tudi jaz v bistvu samo rudar in da zato nisem bil neobčutljiv za večjo ali manjšo količino odkopanega premoga. Drugače povedano: včasih, ko ni bilo verjetno, da bo ugotovljena nepravilnost povzročila nesrečo, sem zatisnil eno oko in le opozoril na možnost delovne nezgode. Mislim, da se je prav v nastajanju takih kompromisov pokazala vsa tragika in nelogičnost mojega poklica."

Po Grobelnikovem mnenju namreč sklepanje takih kompromisov za vsakega varnostnega tehnika pomeni samo še korak do

največje odgovornosti, ki takega delavca lahko doleti: do odgovornosti za rudarsko nesrečo, ki se je pripetila, ker je igral na karto verjetnosti, da se ne bo.

"Mislim, da sem imel izjemno srečo," nadaljuje Ivan, "da sem se lahko odpravil v pokoj brez kakršne koli krivice za smrt okrog desetih rudarjev, ki so med mojim, skoraj dvajsetletnim opravljanjem dela varnostnega tehnika v RLV zgubili življenje zaradi hudih jamskih nesreč.

Plačilu davka za te nesreče in vse pretrase ponoči, ko so me ob pozivih iz rudnika, naj takoj pridem na delo, iz postelje metali predirljivi zvoki telefonskega zvonca, pa se le nisem mogel v celoti izogniti," zamišljeno opomni. "Zaradi neprestane psihične napetosti sem dobil rano na želodcu, ki se mi je sčasoma tako povečala, da so mi kirurgi morali izrezati poškodovani del želodca."

Ob daljšem premolku, v katerega se zaleze po teh besedah, dobim občutek, da bi pogovor kazalo preusmeriti v Ivanovo sedanost, čas po njegovi upokojitvi. Vendar Ivan nenadoma začne znova pripovedovati o rudarstvu, le da iz drugega zornega kota.

"V meni se čedalje močneje utrjuje prepričanje, da rudarji kljub vsem modernizacijam tehnologije izkoriščanja podzemeljskega bogastva niso dosegli bistvenega napredka v izenačevanju svojih delovnih razmer z razmerami delavcev v drugih gospodarskih panogah.

Tudi obveščanje o rudarskih problemih je zelo enostransko, kakor je enostransko tudi poročanje o rudarskih dosežkih. Saj dokler bodo sredstva javnega obveščanja tako kot sedaj dajala prednost poročanju o rudarskih nesrečah, občasno še proizvodnim rekordom in le redkokdaj reševanju socialnih problemov rudarjev, naša širša družbena skupnost ne bo spoznala in zato tudi ne bo sposobna obvladovati osnovnih vzrokov odtujenosti rudarjev samim sebi.

Zadnje čase, morda to pride z leti," vrine misel in se neveselo nasmehe, "me v tej zvezi vse bolj moti pomenljivo govorjenost o osebnih dohodkih rudarjev. Ne morem namreč razumeti, da se nihče ne vpraša, koliko znaša osnovna plača naših rudarjev. Vsi, ki se čutijo pristojne, da razpravljajo o upravičenosti rudarjev do osebnih dohodkov, ki jih prejema, najbrž zavestno pozabljajo, da imajo tudi rudarji ustavno pravico do 42-urnega delovnega tedna in da njihovi osebni dodatki narastejo šele z dodatki za jamsko, nočno in nadurno delo v prostih sobotah, nedeljah in praznikih. Zares je vredno obsojanja, da se celo v naših sedanjih gospodarskih razmerah, ko rudarji rešujejo državo pred energetskim infarkt, le redki posamezniki zavedajo, za kakšno ceno odigravajo rudarji to reševalno vlogo."

Preden se posloviva, Ivan Grobelnik obrne še eno stran svojega življenja. V nekaj besedah mi zaupa, da so sicer zdaj vse njegove moči usmerjene v razvoj kraja, v katerem živi. To je tudi razumljivo, saj je predsednik sveta krajevne skupnosti Griže, v katero spada tudi Zabukovica.

Ko potem - pozno popoldan je že - zapuščam Grobelnikov dom, z menoj odhaja tudi Ivan; na sestanek v Griže mora iti, na katerem bodo obravnavali prostorski plan krajevne skupnosti. Tako se res razideva šele v Grižah, kjer mi ob izstopu iz avta zabiča:

"In nikar ne pozabi pozdraviti mojih nekdanjih sodelavcev. Njim in vsem drugim delavcem v Rudarsko-elektroenergetskem kombinatu Franc Leskošek-Luka želim vse najboljše v letu 1984, predvsem pa trdnega zdravja in čimmanj delovnih nesreč!"

B. O.

Družina našega rudarja Steva Lovriča bo novo leto dočakala ob polnih kozarcih brezalkoholnih pijač

Nedelja popoldne je, predzadnja letošnja. Ulice gornjega dela Titovega Velenja so kot izumrle. Po Kersnikovi grem proti Stanetovi cesti. Rahlo dežuje in sneži. Na tleh nastaja brozga. Križišče. Kje je Stanetova 5? Pri prvi hiši je nekdo zunaj. Vprašam ga, v kateri smeri je številka 5. Ne ve, gre pa za hišo in tam nekoga vpraša, v kateri smeri bi bila. A tudi on ne ve. Sam moram ugotoviti. Vzajem pot pod

noge in grem v smer proti jašku Škale. Vendar kmalu vidim, da hišne številke naraščajo. Torej bo treba iti v nasprotno smer. To tudi storim. Nazadnje le pridem pred vhodna vrata iskane hiše. Pritisnem na zvonec in čakam. Vrata se kmalu odprejo in na njih se pojavi deklet, staro kakšnih osemnajst let. Pozdravim jo in vprašam, ali sem prav prišel na dom Steva Lovriča, rudarja, zaposlenega v škalski jami. Odkima, in ko rečem še, da sem dobil tak naslov, vzklíkne: "Mogoče pa gre za Stanetovo ulico, ki je na Kardeljevem trgu? Tudi pri pošti pride do zamenjave med to in našo ulico." Zahvalim se ji za koristen namig, se poslovim od nje in jo mahnem proti Kidričevi cesti. Med potjo do nje razmišljam, ali sem jaz narobe slišal naslov Steva Lovriča ali pa mi je napačnega dala delavka socialne službe našega kombinata Anica Radovac, ko je prišla v uredništvo glasila Rudar-Informator s predlogom, da bi ga obiskali doma in se pogovorili z njim kot nekdanjim alkoholikom, ki se je zdravil in zdaj že četrto leto abstinja kot član kluba zdravljenih alkoholikov našega kombinata, za glasilo.

"Saj je vseeno, kako je prišlo do napake!" si nenadoma rečem in koracim dalje, ker vem, da bom dom Steva Lovriča danes že našel. Medtem se ulice niso še nič spremenile, še vedno so prazne. Tu je že tudi Kidričeva cesta in tam spredaj Kardeljev trg z novim poštnim poslopjem in gomilo visokih in dolgih stanovanjskih blokov. V minutah do prihoda nanj preletim v mislih podatke, ki sem si jih vtisnil v spomin med brskanjem po mapi z dokumenti o Stevovem življenju in delu, ki jo hranijo v oddelku skupnih služb RLV za kadrovske evidenco. S tem se zamudim le kako minuto, dve. V spominu mi je ostalo:

- Rodil se je leta 1945 v Zelenikah, BiH, občina Derventa, ime očeta - Antun, matere - Andja, narodnost - Hrvat.
- Delovno knjižico so mu izdali 15. marca 1961 v Derventi in ob izdaji vanjo zapisali, da je NK delavec. Poznejši vpisi pa navajajo, koliko ima osnovne šole in da je leta 1963 postal kvalificirani pek.
- V RLV se je zaposlil v začetku avgusta 1974 in od takrat dela v njem brez prekinitev. Pred prihodom v RLV je skoraj 10 let pekel kruh v pekarni v starem Velenju.
- V avgustu leta 1965 se je poročil z Marijo- Miro, rojeno Jurak, doma s Košeničke gore, kraju blizu Podčetrтка.
- Leta 1966 se jima je rodil sin Stanko, leta 1968 hči Jasna in leta 1972 sin Igor.
- Marca 1975. leta je pri RLV opravil izpit za polkvalificiranega kopača, aprila naslednje leto pa še za kopača.
- Jame RLV pozna že vse, saj je veriga njegovih prehodov iz ene v drugo takale: VZHOD-ŠKALE-VZHOD-PESJE-ŠKALE.
- Kaže, da je vse od prihoda v RLV delal na čelih.

Ko končno le odkrijem, kje je njegov dom - to je res eno od stanovanj v Stanetovi 5 na Kardeljevem trgu, veliko, trosobno - lahko te podatke še bogato dopolnim.

Stevo se je rodil na kmetiji, na kateri so redili konje, krave, prašiče... Zemlja je bila pravzaprav last starega očeta, svojega pa Stevo niti ne pomni, saj je bil star komaj dve leti, ko ga je pobrala pljučnica.

"Po smrti očeta je mati nekaj časa sama skrbela zame in sestro," se spominja Stevo. "Torej mi že v zgodnji mladosti ni šlo najboljšo. Od drugega razreda osnovne šole dalje pa sem sploh poznal samo delo. V času paše sem že ob treh zjutraj moral vstajati, da sem pred šolo napasel konje, po šoli pa me je čakalo delo na polju. V osnovno šolo sem hodil v rojstnem kraju, Zelenikah, je končal 5 razredov, kmalu po njej pa se po posredovanju strica, ki je živel v Zagrebu, šel tja učiti za peka k privatniku.

Takoj, ko je bil uk za mano, sem mojstrovo pekarno zapustil, saj sem v njej med ukom moral preveč garati, da bi ostal v njej, šel v Slovenijo in si našel delo v svojem poklicu v pekarni v starem Velenju. Skoraj deset let sem zdržal v tej pekarni, potem pa se - predvsem zaradi slabega zasluga v primerjavi s trdim delom v pekarstvu - prestavil k RLV. Vedel sem namreč, da bom v RLV že v rednem delovnem času zaslužil več kot pek z nadurami."

V nadrobnejšo Stevovo pripoved o razlogih, ki so ga pripeljali do tako

velike spremembe poklica, posežem z vprašanjem, kakšno se mu je v začetku zdelo delo v jami.

"Grozno," odgovori, "prišel sem naravnost na čelo, klasično. Gospodar je bil Lipnik; tisti, ki ga je pozneje ubilo v skupinski smrtni nesreči v jami.

O tem gospodarju čela so v jami pripovedovali, da jamski novinec, ki zdrži pri njem mesec dni dela, v jami ostane. In zame je res to držalo. V jami sem ostal. Vseskozi delam na klasičnih čelih. Tudi zdaj sem pri klasiki. Z vsemi v jami se razumem, z vodstvenimi delavci in sodelavci. Veliko so mi pomgali tudi, ko so rekli dobro besedo zame, da sem dobil tole stanovanje, saj imam tri otroke, ki hitro odrasčajo. Sin bo električar, zdaj je v tretjem letniku šole, v Titovem Velenju. Hčerka pa hodi v sedmi, mlajši sin pa v peti razred osnovne šole."

Mimogrede ga vprašam, kako prenesejo naši rudarji toliko nadurnega dela, in odgovori mi: "Jaz ga prenesem, tudi dodatno udarniško delo. Moram delati nadurno, ko pa je vse tako drago in je moja plača edina v družini. Saj samo pri 42-urnem delovnem tednu, čeprav spadam med prvopisane kopače, ne bi več zaslužil kot okrog 2,5 milijona starih dinarjev, tako pa sem za prejšnji mesec, ko sem delal tudi vse sobote in še na en praznični dan in eno nedeljo, dobil 2-krat več."

Družina LOVRIĆ doma pri televizorju

Ni pa tudi zaslužek najvažnejši. V pekarstvo ne bi več šel, pa četudi bi lahko zaslužil enako kot v rudniku. Pekovski poklic je naporen. V njem sem zabredel tudi med alkoholike in se potem odvisnosti od alkohola nisem mogel rešiti tudi v rudniku vse do leta 1980, ko me je privedla že tako daleč, da mi je preostala le še odločitev, da se grem zdraviti v Vojnik, ali pa samomor."

Stevo mi je o svojih drago plačanih spoznanjih o alkoholizmu povedal še veliko več. Tudi o tem, kako se boriti proti alkoholizmu, je povedal marsikaj. Vendar več o vsem, kar mi je povedal, boste lahko prebrali v eni od prihodnjih števil Informatorja.

*

Tokrat naj objavimo le še tole njegovo zahvalo in novoletno čestitko:

"Terapevtom v klubu zdravljenih alkoholikov našega kombinata iskrena hvala za vse, kar so med letom, ki se izteka, storili za nas, člane kluba zdravljenih alkoholike, da smo vztrajali v abstinenci - in srečno novo leto njim, vsem drugim v klubu zdravljenih alkoholikov našega kombinata ter sodelavcem v jami Škale.

Vtisi z delovnega potovanja v Kuvait

Nadaljevanje s strani 9

last države, a ta dá vsakemu poročenemu Kuvaitčanu letno 5 000 kuvajtskih dinarjev (to je 200 naših starih milijonov, kajti 1 njihov dinar je vreden 40 naših starih tisočakov) in stanovanjsko hišo. Da vse to dobi, ni treba niti, da je zaposlen; pomembno je le, da je Kuvaitčan, da je moški in da je poročen. Domačini imajo tudi prednost pri zaposlitvah boljše vrste. Nekatera dela so sploh rezervirana samo zanje. Zastoj imajo šolanje in zdravstveno varstvo in le oni so lahko lastniki podjetij, trgovin. Vsi ljudje drugih narodnosti - od Palestincev, ki jih je največ in vodijo za Kuvaitčane gospodarstvo, do Kitajcev, Indijcev, Tajvancev, Pakistancev in drugih, ki so v glavnem cenena delovna sila - pa v Kuvaitu za vedno ostanejo tujci, priseljenčci. V državi lahko ostanejo le, če delajo, garajo. Njihov delavnik je dolg tudi po 16, 20 ur, so pa res temu primerno plačani. Zaslužijo lahko ogromno denarja. Večina se jih tudi usmeri v denar, ker vedo, da bodo nekaj let trdo delali, potem pa bodo lahko odšli iz Kuvaita bogati, preskrbljeni do smrti. Poslovneži in strokovnjaki lahko v Kuvaitu zaslužijo tudi po milijardo ali še več na leto, če njihov zaslužek preračunamo v naše dinarje. Za primer naj povem, da bo projektant - po rodu je Jugoslovian - ki projektira v Kuvaitu kongresni center, za svoje delo dobil okrog 30 milijard.

Za tuje pa res velja tudi pravilo: 'Kdor ne dela, naj ne jé,' kajti če tujec, ki je nekaj let pridno in uspešno delal, popusti in skuša živeti na račun svoje prejšnje prizadevnosti, ga lastnik podjetja takoj odpusti. Socialne varnosti, usmiljenja za priseljence ni.

Ob ogledu gradbišč sem bil zelo presenečen, saj nikjer nisem videl človeka, ki bi počival ali pohajal okrog brez dela. Vsako gradbišče je kot mravljišče, na katerem vsi delajo. To bi morali videti vsi Jugoslovani in v nekaj dneh bi spremenili svoje mišljenje o tem, kaj je delo, kaj se pravi delati.

V Kuvaitu vlada disciplina na vseh področjih. Vera, islam, jim prepoveduje pitje alkoholnih pijač - prodajajo jih ne niti v restavracijah - in od njih zahteva pravičnost, poštenje. Po petkrat na dan se po zvočnikih razleže vabilo k molitvi, in v trumah odhajajo v džamije. Zaposleni zmolijo svojo molitev kar pri delu, na sestanku. Islam je zanje obenem tudi kodeks zakonov. Smrtna kazen za krajo, zločin pri njih ni redkost. Zločince obesijo javno na stadionu, vsak lahko pride gledat, prenos pa je tudi po televiziji.

Javnih zabav nimajo, zabavajo se le v družinskih krogih, po domovih. Veliko se ukvarjajo s športom, razvedrilo za mlade pa je tudi vožnja z avtomobili. Bencin imajo skoraj zastoj - liter bencina stane v naši valuti le 12 dinarjev. Voda pa je štirikrat dražja od bencina. Tudi avtomobili, ogromne cestne križarke, so zelo poceni. Sploh je zelo poceni vsakršno tehnično blago, uvozne carine pa so skoraj zanemarljive. V predelu mesta, imenovanem SUK, so same trgovine in trgovinice, v katerih lahko kupiš vse od sadja do letala.

Življenjski standard je v Kuvaitu res na visoki ravni. Cene pri njih v primerjavi z zaslužkom niso visoke, za naše razmere in kupno moč pa astronomske. Prenoišče v hotelu brez zajtrka stane, recimo, od naših štiristo starih tisočakov do milijon in dvesto tisočakov. Poslovno kosilo za 5 ljudi, na katerega nas je povabil predstavnik ene izmed kuvajtskih firm, pa je stalo 8 naših starih milijonov.

Kuvaitčani so izredno gostoljubni, zlasti do nas Jugoslovianov. Našo državo dobro poznajo, ker se jih je veliko pri nas šolalo. Hvaležni so nam in kar ne vedo, kaj bi še storili, kaj bi nam še ponudili. Vseč jim je naša družbena ureditev, sploh pa podnebje v Jugoslaviji. Pri njih se namreč temperatura poleti povzpne do okrog 60 stopinj Celzija, septembra, ko smo bili tam na obisku, pa je bilo podnevi še vedno 45 stopinj, ponoči pa se je zrak ohladil kvečjemu na 32 stopinj Celzija.

Kuvait je mlado mesto, saj raste šele zadnjih deset let. Ponaša se z najsodobnejšimi hoteli, poslovnimi zgradbami, stolpnici, stadioni, šolami, šestpasovnimi cestami. Še vedno pa se razvija. Radi bi zgradili svojo industrijo, razvili trgovino, kajti zavedajo se, da jim v nedogled nafta ne bo bruhala na površje zemlje."

Sestavila Draga Lipuš

(rb)

Kako v RLV organizirati delovni čas, da bi dosegli čim večji odkop premoga?

Temeljna naloga našega rudnika je, da kar najbolj racionalno izkorišča proizvodne zmogljivosti in na osnovi tega nepretrgoma dosega čim večji odkop premoga in čim boljše poslovne rezultate.

V ta namen so v študijskem oddelku skupnih služb RLV skupaj s strokovnjaki iz zasavskih rudnikov izdelali elaborat o obratovalnem in delovnem času v energetskih delih rudnikov. V njem so preverili utemeljenost razmišljanja o spremembi organizacije delovnega časa pri pridobivanju premoga.

Sredi novembra je vodja študijskega oddelka skupnih služb RLV diplomirani inženir rudarstva Jože Hribar pripravil tudi strokovno predavanje o tem za Društvo geoloških, rudarskih, metalurških inženirjev in tehnikov (DGRMIT) Titovo Velenje in v njem med drugim povedal tole!

Rudnik lignita Velenje - Titovo Velenje se po količini premoga, ki ga odkoplje na leto, uvršča med največje premogovnike v svetu z jamsko eksploatacijo. V njem iz leta v leto odkopljemo več premoga, naraščajo odkopni učinki in število delavcev, delovna storilnost - količina odkopanega premoga na zaposlenega delavca na dan - pa pada.

Preglednica kazalcev pridobivanja premoga v RLV za obdobje 1972-1982

KAZALCI	ENOTA	1972	1982	Indeks
Celotni odkop	t	3 700 000	5 005 000	135
Število obratovalnih dni		297	285	1/3
Dnevni odkop	t/dan	12 458	17 541	141
Odkopni učinek	t/dnino	15,6	24,9	160
Število delavcev		2 615	4 795	183
Delovna storilnost	t/delavca/dan	4,8	3,7	77

Letni odkop premoga je v teh desetih letih lahko porastel, saj je bilo v rudnik uvedene precej mehanizacije. Poleg tega pa je velik delež vsega premoga bil pridobljen v dodatnih delovnih dneh. Zaradi kroničnega primanjkovanja delavcev v rudarstvu je bilo v preteklih letih delo v prostih dneh in nadurno delo sploh tudi nujno za doseganje dobrih proizvodnih rezultatov. Iz preglednice je namreč razvidno, da je bilo leta 1982 v energetskem delu rudnika zaposlenih povprečno 4 795 delavcev in da je na delavca prišlo 297 plačanih dni, kar pa pomeni, da bi za odkop enake količine premoga pri obratovanju 42 ur na teden potrebovali 367 delavcev več.

Vendar pri analizi činiteljev porasta odkopa premoga v RLV je treba upoštevati tudi realne možnosti, ki so odvisne od pripravljenih rezerv premoga za odkopavanje, rudarsko-geoloških razmer pri njihovem izkoriščanju, vključevanja odkopne fronte v odkopna polja, dolžine in kapacitete odkopne fronte ter od kapacitete rudniških objektov in naprav.

Proizvodni proces je v našem rudniku na sorazmerno visoki stopnji mehaniziranosti, ki se še povečuje, vendar bi mehanizacija bilo mogoče tudi bolj intenzivno in bolj smotrno izkoriščati.

Investicijski program za povečanje stopnje mehaniziranosti proizvodnje v RLV kaže, da bi morali v letu 1985 za odkop 4,7 milijona ton premoga v 265 delovnih dneh imeti 1 340 metrov vse odkopne fronte in od tega 87 odstotkov mehanizirane.

Iz elaborata Obdelava razvoja odkopnih front po lokacijah do leta 2 000 pa je vidno, da bomo v posameznih letih do leta 2 000 imeli od 1 337 do 1 055 metrov aktivne odkopne fronte. Z upoštevanjem predvidenih rudarsko-geoloških razmer in 276 obratovalnih dni na leto bi tako lahko odkopali le od 3 910 000 ton do 4 683 000 ton premoga na leto.

Za doseganje največjega možnega letnega odkopa premoga v RLV (5 milijonov ton) bo torej treba dosledno izvajati že sprejete programe, ki se nanašajo na razvoj tehnologije odkopavanja premoga v rudniku, zlasti pa na povečanje stopnje mehaniziranosti odkopavanja premoga v njem, izgradnjo nadomestnih objektov v Novih Prelogah in odpiranje jame Šoštanj. Poleg tega pa bomo morali spremeniti organizacijo delovnega časa.

V elaboratu o spremembi organizacije delovnega časa v RLV sta s ciljem, da bi dosegali maksimalni možni letni odkop premoga ob večji izkoriščenosti mehanizacije in pri 42-urnem delovnem tednu, obravnavani dve varianti obratovalnega in delovnega časa.

Po varianti "303 obratovalni dnevi" bi rudnik obratoval v treh izmenah po 8 ur vse dni v letu, razen v nedeljah in praznikih.

Po varianti "neprekinjeno dnevno obratovanje" pa bi delo v ključnih proizvodnih dejavnostih (na odkopih, pri odvozu premoga...) potekalo v delovnem dnevu neprekinjeno. Pri teh delih bi bila moštva v izmeni razdeljena na dve skupini. Prva skupina bi prišla na delo uro pred drugo skupino, uro prej pa bi tudi odšla z dela. Tako bi bilo v delovnem dnevu na delovišču celo moštvo 3 krat po 6 ur, pol moštva pa 3 krat po 2 uri. Pri delih, ki jih opravlja en delavec, pa bi menjava izmen potekala na deloviščih. Po tej varianti bi rudnik obratoval v treh izmenah 265 dni na leto.

Obravnavani so tudi vplivi obeh variant na fizične in ekonomske parametre, postavke poslovanja rudnika. Za osnovo te obravnave so vzete postavke iz leta 1982 in obravnavani vplivi spremenjene organizacije delovnega časa na kapaciteto in dolžino odkopne fronte, rudarsko vzdrževanje, vzdrževanje opreme, porabo materiala in električne energije, prevoze delavcev, potrebno količino dela, ne pa tudi na delovno disciplino, organizacijske sposobnosti delavcev ipd.

Nekaj pomembnejših kriterijev (vodil, načel) za določanje vhodnih podatkov pri tehnično-ekonomskem ovrednotenju variant

Količina odkopa premoga na odkopni fronti je odvisna od kapacitete (zmogljivosti) odkopne fronte, dolžine odkopne fronte in od števila obratovalnih dni. Kapaciteta odkopne fronte (t/m odkopne fronte/dan) se spreminja odvisno od kontinuitete (nepretrganosti) napredovanja odkopne fronte med letom in od številu obratovalnih ur na dan. Vsak dan zastoja v napredovanju odkopne fronte vpliva na kapaciteto odkopa z deležem 0,3 odstotka, vsaka ura obratovanja odkopa pa s 4 odstotki.

Kapaciteta odkopne fronte bi bila pri varianti "303 obratovalni dnevi" 12,7 t/m odkopne fronte/dan, pri varianti "neprekinjeno dnevno obratovanje" pa 14,4 t/m odk. f./dan.

Enak odkop premoga, kot je bil leta 1982 dosežen na 1 331 metrih odkopne fronte v treh izmenah v 285 obratovalnih dneh, bi bil po varianti "303 obratovalni dnevi" dosežen na 1 170 metrih odkopne fronte, po varianti "neprekinjeno dnevno obratovanje" pa na 1 180 metrih. Dolžina odkopne fronte bi se torej zmanjšala, povečala pa bi se hitrost napredovanja odkopavanja, in sicer za 11,3 odstotka pri prvi varianti in 12,5 odstotka pri drugi.

Spremembe v organizaciji delovnega časa se bi kazale tudi pri materialnih stroških in pri potrebnem obsegu fizičnega dela. V

primerjavi z letom 1982 se bi število opravljenih delovnih ur pri varianti "303 obratovalni dnevi" zmanjšalo za 3,3 odstotka, pri varianti "neprekinjeno dnevno obratovanje" pa za 1,7 odstotka.

Toda zaradi uvedbe 42-urnega delovnega tedna bi obe varianti terjali več delavcev, kot jih je bilo v RLV zaposlenih leta 1982, kajti v tem letu je bilo od vseh plačanih ur kar 7 odstotkov nadur. Po varianti "303 obratovalni dnevi" bi potrebovali 4 981 delavcev, po drugi varianti pa 5 063. Če pa bi bili tudi leta 1982 delali le 42 ur na teden, bi potrebovali za enak odkop premoga tudi več delavcev, in sicer kar 5 162.

Pri analiziranju rezultatov gospodarjenja so upoštevani kriteriji za posamezne elemente delitve celotnega prihodka, ki izhajajo iz spremenjenega delovnega časa, in nespremenjeni drugi elementi poslovanja iz leta 1982.

Ekonomski efekt (učinek) spremenjenega delovnega časa se bi pri nespremenjenem celotnem prihodu kazal v manjših porabljenih sredstvih (pri varianti "303 obratovalni dnevi" za 1,3 odstotka, pri varianti "neprekinjeno dnevno obratovanje" pa za 1 odstotek), zaradi manjšega obsega potrebnega dela (rednega in dopolnilnega) pa tudi v manjši masi potrebnih sredstev

Čas je pač zlato...

za osebne dohodke. Tako bi se lahko izguba rudnika, ki je leta 1982 dosegla 86,905 milijona dinarjev, po prvi varianti spremenjene organizacije delovnega časa zmanjšala za 85,398 milijona dinarjev, po drugi varianti pa za 57,359 milijona dinarjev.

Vendar, če bi cena premoga pokrila stroške njegovega pridobivanja v letu 1982, bi bilo možno povečati maso sredstev za osebne dohodke ali sklade po prvi varianti za 5,3 odstotka, po drugi pa za 3,5 odstotka.

Sprememba organizacije delovnega časa v RLV bi torej bila koristna, saj bi omogočila večjo zanesljivost nepretrganega pridobivanja potrebnih količin premoga - predvsem zaradi potrebne krajše odkopne fronte in torej tudi omejenega namerščanja odkopov na odkopna polja - kakor tudi boljše poslovne rezultate rudnika.

Z vidika zanesljivosti odkopa 5 milijonov ton premoga na leto sta obe varianti spremenjene organizacije delovnega časa sicer enakovredni, vendar bi varianta "303 obratovalni dnevi" (seveda ob odpovedi delavcev prostim sobotam) omogočila rudniku boljši poslovni rezultat.

Za sklep

Člani DGRMIT Titovo Velenje so v razpravi po predavanju sklenili, da je treba obe varianti preizkusiti v praksi po prej pripravljenem programu, ki naj bo tak, da bo v njem določeno tudi, kaj vse bi kazalo v praksi opazovati.

Končna odločitev za ali proti spremembi organizacije delovnega časa pa bo seveda "v rokah" samoupravnih organov rudnika.

Pripravila Draga Lipuš

Sporočilo blagajne vzajemne pomoči našega kombinata

Upravni odbor blagajne vzajemne pomoči našega kombinata je sklenil, da bodo člani blagajne od 1. 1. 1984 dalje lahko pri blagajni najemali kratkoročna posojila v tehle zneskih:

Zaposleni člani pri OZD našega kombinata od leta	znesek posojila v dinarjih
1984, po 6 mesecih zaposlitve	do 4 000,00
1982	do 5 000,00
1979	do 6 000,00
1977	do 7 000,00
1975	do 8 000,00
1973	do 9 000,00
1972	do 10 000,00

Pri blagajni bo torej v bodoče mogoče najemati večja kratkoročna posojila kot doslej. To velja tudi za najemanje posojil za izredne življenjske potrebe; namesto v dosedanjem znesku do 15 000 dinarjev bo v ta namen po novem letu mogoče najeti posojilo v znesku do 20 000 dinarjev. Vendar za najetje takega posojila si bo vsak moral priskrbeti priporočilo izvršnega odbora svoje osnovne organizacije zveze sindikatov; torej bodo izvršni odbori osnovnih organizacij ZS morali presoditi, ali zainteresirani posojilo v ta namen res potrebuje.

Še to!

Vsako posojilo v znesku do 15 000 dinarjev bo treba vrniti v 10 enakih mesečnih obrokih, vsako večje pa v 5 enakih mesečnih obrokih, da se bodo sredstva blagajne lahko dovolj hitro obračala za dodeljevanje novih posojil.

Srečno!

Bruno Trebičnik, predsednik
upravnega odbora blagajne

Veljavnost letošnjih blokov za malice

Tudi letošnji bloki za malice v obratih delovne skupnosti našega kombinata Družbeni standard bodo veljali le do 31. 12. 1983 in jih po tem datumu ne bo mogoče več izkoristiti. /Vodstvo delovne skupnosti Družbeni standard/

PRODAM

Ugodno prodam sedežno garnituro, omaro in klubsko mizico za dnevno sobo. Podrobnejše informacije lahko dobite vsak dan od 15. ure dalje prek telefona (063) 850-262.

ODŠLI V POKOJ

Ladislav KOROŠEC, upokojen 19. marca
Rojen 13. avgusta 1923 v Letušu. Poročen
s Franjo, rojeno Mogu.

Od 30. aprila 1950 je neprekinjeno delal
pri združenih organizacijah v naš kombi-
nat. Zaposlil se je kot kvalificirani šofer
v rudniškem avtoparku, sedaj delovna or-
ganizacija Avtoprevoznništvo in servisi,

kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji.

Aktivni udeleženelec NOV od leta 1944.

Milan PAČNIK, upokojen 22. aprila
Rojen 6. oktobra 1927 v Šentilju pri Vele-
nju. Poročen s Frančiško, rojeno Tajnšek.
Od 15. novembra 1949 je neprekinjeno del-
lal pri združenih organizacijah v naš kombi-
nat. Zaposlil se je kot kvalificirani šofer
v rudniškem avtoparku, sedaj delovna or-
ganizacija Avtoprevoznništvo in servisi,

kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji.

Aktivni udeleženelec NOV od leta 1944.

Ludvik JESENIČNIK, upokojen 29. junija
Rojen 21. julija 1927 v Spodnjem Doliču.
Poročen z Joževo, rojeno Dežnikar.

Od 2. oktobra 1963 je neprekinjeno delal
pri združenih organizacijah v naš kombi-
nat, s prekinitvijo pa že od leta 1947. Za-
poslil se je kot kvalificirani avtomehani-
k v rudniškem avtoparku, sedaj delovna or-
ganizacija Avtoprevoznništvo in servisi,

kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji, diplome Združenja šoferjev in avtomehani-
kov, plakete bratstva in enotnosti I. in II. stopnje, delovne
plakete s srebrnim in zlatim vencem, medalje za vzornega
voznika ter vojaške medalje za hrabrost.

Aktivni udeleženelec NOV od začetka leta 1945.

Franc PIRTOVŠEK, upokojen 3. septembra
Rojen 9. decembra 1937 v Podgorju pri Ve-
lenju. Poročen s Pavlo, rojeno Krk.

Od 2. februarja 1968 je neprekinjeno delal
v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od leta
1954. Zaposlil se je kot polkvalificirani
kopač v Klasirnici, kjer je delal do upoko-
jitve.

Leta 1957 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji.

Alojz MIRT, upokojen 7. septembra
Rojen 28. junija 1925 v Dolnji vasi pri
Krškem. Poročen s Štefanijo, rojeno Hva-
la.

Od 3. februarja 1964 je neprekinjeno delal
v TE Šoštanj. Zaposlil se je kot poslovdja
odplavljanja pepela. Leta 1975 je prevzel
dela in naloge pomočnika kotlovskega stroj-
nika, leta 1976 dela poslovdje kondenzacije pri prvih elektrar-

niških blokkih in leta 1982 dela in naloge pomočnika turbinske-
ga strojnika v TOZD TE Šoštanj I, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji.

Ludvik FUJS, upokojen 9. septembra
Rojen 2. junija 1930 v Pečarovcih. Poro-
čen z Zofijo, rojeno Triglav.

Od 1. marca 1975 je neprekinjeno delal v
našem kombinatu. Zaposlil se je kot re-
profotograf v Tiskarni in ta dela in naloge
opravljal vse do upokojitve.

Vladimír POKERŠNIK, upokojen 13. oktob-
ra

Rojen 1. julija 1929 v Orlici pri Radljah ob
Dravi. Poročen z Roziko, rojeno Urh.

Od 1. avgusta 1977 je neprekinjeno delal v
TE Šoštanj. Zaposlil se je kot nadzornik
prevzemne postaje premoga v Pesjem,
kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji.

Aktivni udeleženelec NOV od leta 1944.

Karel RUDNIK, upokojen 14. oktobra
Rojen 20. junija 1925 v Celju. Poročen z
Marijo, rojeno Laznik.

Od 1. oktobra 1961 je neprekinjeno delal
v TE Šoštanj, s prekinitvijo pa od leta
1947. Zaposlil se je kot tesar. Leta 1975
je prevzel dela in naloge predelavca čis-
tilcev in delavcev notranjega transporta,

leta 1978 dela in naloge skupinovodje komunalne skupine in le-
ta 1982 vodje del pri gradbenem vzdrževanju v TOZD Vzdrže-
vanje, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji.

Zofija PIRC, upokojena 31. oktobra
Rojena 9. novembra 1930 v Šoštanju.

Mati dveh otrok: leta 1952 rojenega Mila-
na in leta 1960 rojene Romane.

Od 2. avgusta 1976 je neprekinjeno delala
v našem kombinatu. Zaposlila se je kot
administratorka v Družbeni prehrani in
gostinstvu, sedaj delovna skupnost Druž-
beni standard, kjer je delala do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji.

Franc RAMŠAK, upokojen 14. novembra
Rojen 22. oktobra 1932 v Strmcu pri Voj-
niku. Poročen z Marijo, rojeno Avberšek.

Od 4. januarja 1962 je neprekinjeno delal
v RLV, s prekinitvijo pa od leta 1958. Za-
poslil se je kot nekvalificirani delavec v
rudniškem zunanjem obratu. Leta 1964 je
bil premeščen v Jamo vzhod in še isto le-

to nazaj v zunanji obrat in delal v njegovem delu, ki se je pre-
oblikoval v sedanjo TOZD Zunanja dejavnost, do upokojitve.

Leta 1967 je opravil izpit za kvalificiranega cirkularista.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v de-
lovni organizaciji.

ZAHVALA

Delavcem TOZD RLV Jama Škale se zahvaljujem za darovani
venec ob smrti moje mame.

Mijo JESEN

Franc DREV, upokojen 30. novembra
Rojen 11. marca 1936 v Topolšici. Poročen z Marijo, rojeno Golob.
Od 5. novembra 1963 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1967 je bil premeščen v Jamske gradnje, leta 1970 v Jamo zahod, še isto leto nazaj v Jamske

gradnje, leta 1973 v del zunanjih obratov, iz katerega se je razvila temeljna organizacija Gradbena dejavnost, in delal v tej temeljni organizaciji RLV do upokojitve.
Leta 1965 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan LANDEKER, upokojen 3. decembra
Rojen 4. oktobra 1944 v Gornjem Doliču pri Mislinji.
Od 20. septembra 1966 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšo prekinitvijo pa od leta 1963. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1977 je bil premeščen v Priprave, kjer je delal do

upokojitve.
Leta 1973 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača.

(Po podatkih iz kadrovskih služb združenih organizacij v naš kombinat in oddelka socialne službe našega kombinata za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pripravila Vesna KORES.)

ZAHVALA

delavcem temeljne organizacije RLV Jamski transport

Hvala, prijatelji, za družabni večer, ki ste nam ga priredili v soboto, 17. decembra!

Upokojeni delavci TOZD RLV-Jamski transport, ki smo se ga udeležili, smo na njem v prijetnem razpoloženju premlevali svoje težave in z zanimanjem poslušali tudi pripovedi vaših predstavnikov o problemih, ki tarejo ves RLV.

Čeprav nismo več udeleženci pri delu v RLV, smo vendar bili zelo ponosni, da ste rudarji v RLV že tako kmalu izpolnili svoj letošnji letni proizvodni načrt.

Vsem, ki delate pri proizvodnji premoga v RLV, želimo, da bi se vam uresničila tudi druga letošnja želja: ponovni letni odkop 5 milijonov ton lignita.

Ko bodo strelji po Šaleški dolini naznanili to vašo delovno zmagoto, vedite, da se bomo veselili z vami, vam v mislih nazdravili in zaželeli srečno, zdravo in uspehov polno novo leto 1984!

Srečno!

Za upokojence, ki so se udeležili družabnega večera,
Rudi KORTNIK,
Tomšičeva 39, Titovo Velenje

Srečno novo leto 1984!

Vsem delavcem sestavljene organizacije REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje in njihovim družinskim članom, še posebej pa rudarjem v jami Škale in brigadirjem mladinske delov-

ne brigade Franc Leskošek-Luka, ki so se udeležili republiške mladinske delovne akcije LOKVE '83 v Beli Krajini, čestitam za dosežene delovne uspehe in letu 1983 in želim srečno novo leto 1984!

Upokojeni rudarski nadzornik
in ekonom MDB Franc Leskošek-Luka
med delovno akcijo LOKVE '83

Janko ŠKARJAK,
Kanižarica 38, Črnomelj

Prispevki dopisnikov-pesnikov

TO JE BILO V TISTIH DNEH...

To je bilo v tistih dneh,
ko je padel prvi sneg.
To je bilo v vasi zali,
zime niso še poznali -
le poletje in pomlad,
sončni svit in rosní hlad.

Ko so padale snežinke,
svetle bele mušetinke,
začudili so se vsi:

"Kaj te svetle so stvari?
Ali bele so mušice
ali zvezde ali kaj?
Kaj se vrača v davni raj?"

Pa snežinke so lovili
in domov so jih nosili.
Glejte čudo, stvarce te
v topli dlani se tope!

Daljni potnik pride mimo,
vidi ljudstvo, vidi zimo
in pošali se tako:

"Veste bratci, kaj je to?
Backov je nad nami polno
in pastirji backom volno
in pastirji backom volno
strižejo za kratek čas,
da bo zanje in za vas."

Vsi bili so prav veseli -
morebiti so verjeli.
To je bilo v tistih dneh,
ko je padel prvi sneg.

Izbrala Anica Štrbenk-Darinka

RUDARJENJE

03

Zaudarja stara voda luže v mrtvi progi.
Megli se v soju smrtni plin iz stare proge.
Popuščajo tramovi teži osamele mrtve proge.
Sika divja muljna voda v mrtve proge.

Skozi cevi
muljna voda,

drobci zemlje v vodi,
pepel tišči v stare proge.

Razpoke,
podrta drevesa,
jezera.

Rije glava samoroga v celo nove proge.
Pečkanje v skorjo zemlje - greh iz sveže proge.
Rastoč pritisk za kazen stojki nove proge.

Rodijo sebe,
da v pepelu,
v muljni vodi
pritekajo nazaj
v mrtve proge.

09

Psovke bom zmeščal
v mehke objeme
spodnjega sveta,
tišino
v ritem
drdrajočih kolesnic.

Verig.

29

Najboljši gurmani
smo gledali paro,
ki pušča jo premog
na ničevi poti,
na poti v peč.

Psovke so nežne
padale nanj,
blagoslavljalje kruh
iz črnih kosti.

39

Je res,
da trikrat manj imam?

O ne!
Milijonkrat več imam
kot drugi.
Sem rudar,
in vsak prihod na plan
je kakor novo rojstvo.

Saj ne,
da vsepovsod
čepi nasmeš režeč
in lik koščten,

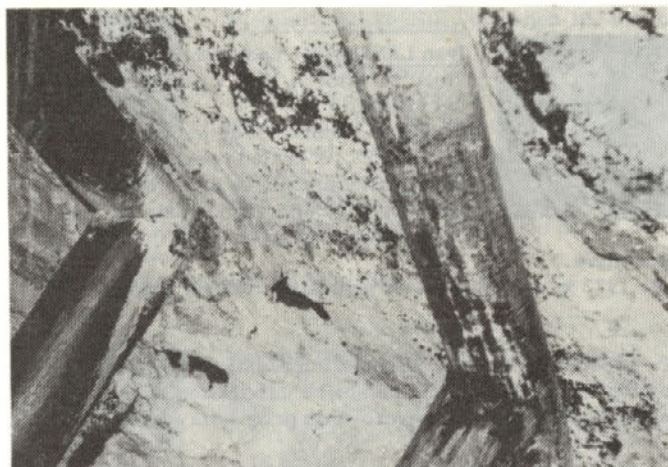
a vendarle prihaja,
pobira davek
oskrunjene zemlje!

56

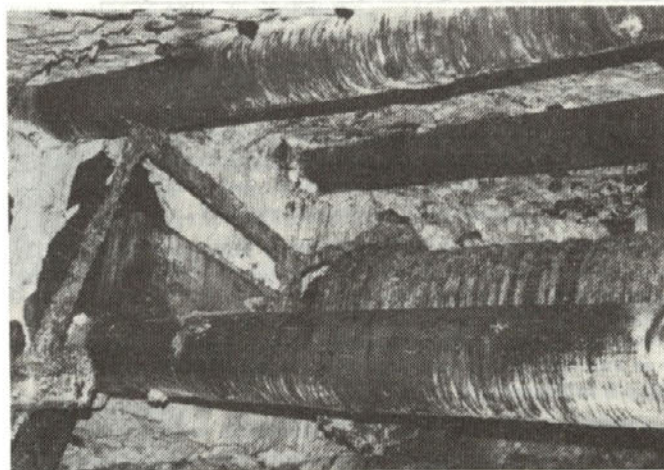
Nažrt sem
nizkega življenja
v
črni luknji.

Hočem na svetlo!

Poslavljam se od droge,
o bog,
kako mi bo hudo!

Iz odkrite stare jamske proge - še iz časov Avstro-Ogrske -
v jami Pesje (stebru 8) sredi avgusta 1973. leta

75

Kdo ve,
če si
tristo namerjenih metrov
pod zemljo
zakopan v premog?

Kdo sme
izkopati besede:
SI RUDAR
SI RUDAR
SI RUDAR
SI RUDAR POD ZEMLJO?

Pri vseh hudičih,
še sami
tega ne vedo!

99

Žal mi je vseh pesmi,
ki so ušle mi v črni jami
med tramove trhle
in v smrtni plin.

Kar naj gredo!
Nikdar zapisane
so vendarle bile in so
in kdor ujame šum,
vsaj droben hlap
bežečih mojih poezij,
vsakdo od teh
bo vsaj za hip
občutil srca mojega utrip.

Kar naj gredo,
zapel sem jih le zase!

Peter Rezman

Te pesmi je avtor bral v Cankarjevem domu v Ljubljani na spremnih prireditvah letošnjega, šestega knjižnega sejma slovenske knjige. Sicer pa je ta cikel njegovih pesmi še obsežnejši; eno pesem iz njega - 02 (Skala) - smo v našem glasilu nekoč že objavili.

Uredništvo

ZGODOVINA

Pred davnimi leti je tukaj živela
in še danes živi rudarska družina.
O zlatem premogu piše in govori
vesela in grenka njena zgodovina.

V kadunji črnine, ki seže globoko,
narava je dala bogastvo življenju,
iz mogočnih neder toplino, ljubezen
za boj proti trpljenju.

Mati je sinku otožno pesem pela
o ljubem očetu, ki nekoč
od doma na delo v jamo je šel
in doli za vedno ga vzela je noč.

Zastava je črna vihrala sred' droga,
solze so žalovalcem močile lica,
a v vetru preteklosti, pišu spominov,
je v žalosti že vznikala pozabe klica.

Josip Bačić

STARO LETO

Staro leto se poslavlja
in pozdravlja širni svet.
Ko odšteva zadnje dneve -
malo smešno, še bolj resno -
povprašuje: KAJ PA ZDAJ?

Zdaj ti bomo rekli hvala,
staro leto osem-tri,
za lepoto, za dobroto
in za tisto, kar še vedno
ni nobene hvale vredno.

Pri odhodu v preteklost
te oprali bomo - z vinom,
ne s solzami ne z bencinom,
ti presneto staro leto,
pretečeno, prismojeno!

Res, nisi dalo nam živeti,
kakor znali smo in znamo:
veliko boljše - ali slabše;
ti presneto staro leto,
leto osem-tri izpeto!

K sreči in nesreči človek
takó razumno nerazumna je zverina,
da slabo v dobro zna spreminjat' -
in nasprotno: natočeno dobro
koj v zlo in slabo si hiti pretakat.

Josip Bačić

KOLEDNICA PO PLANU

JANUAR je mesec velikih priprav,
da rudar bi v letu premoga več dal.
Prehitro mine čas silvestrskih norij,
novih pet milijonov se že prvega lovi.

Zaključni račun FEBRUARJA se pripravlja
in marsikakšen plan na glavo nam postavlja.
Sonce nekaj dni na koncu mu odreže,
zato normalno: plan se ne doseže.

Vse leto se vrstijo kadrovske premiki,
postavljajo podstavki se in spomeniki.
Tudi MAREC ni v tem nobena izjema -
da se kakšna napačna odločitev sprejema.

APRIL je seveda mesec laži,
takrat se precej obljub razdeli.
Nogometna sezona usmeri se k drugemu koncu,
Rudarju se "pike" kuhajo v loncu.

MAJ nas v ljubezni in s cvetjem pozdravi
in mnogo zaslužnih se v penzijo spravi.
Izkoristi se po možnosti vsaka boniteta,
ker potem pač pridejo suha, penzionistična leta.

Prva polovica leta je naokoli,
vrata zaprejo se otrokom v šoli.
V DK prebijejo potem ure in ure
in se učijo od staršev pijanske kulture.

V JULIJU dnevi prevroči so celi
in vsi si želimo morske kopeli.
A bonov je malo, draga je pot,
zato zavališ se doma kar v sod.

AVGUSTA vročina sploh ne pojenja,
in vse živo in mrtvo v bazenu se drenja.
Na "šahtu" nikogar, hlad težko se čaka,
na "kapiji pir" se v hektolitrih pretaka.

SEPTEMBER je tukaj, dopusti so mimo,
za proizvodnjo veliko vsi složno živimo.
Sestanki so dolgi: plan mora biti -
da koza bo cela in volki vsi siti.

OKTOBRA po tihem že vsi si želimo, da leto to sušno bilo bi že mimo. Grozdje je sladko in mošta nam dá, referendum uspe, ker vsi smo res - za.

Še mesec predzadnji je treba obrati, ker zima ledena stoji že pred vrati, lignit nas velenjski še vedno pogreje, za soncem pa dolgo že ne več - najceneje.

Tudi DECEMBRA v pisarnah si šminkajo tačke in udarnikom dajo prve bronaste značke. Plan bo presežen po dolgem, po čez, jaz vse obrem, pozdrav!

PEROREZ

SVETA DEŽELA

Zadnje nadaljevanje potopisa Petra Rezmana; predzadnje je izšlo v Informatorju št. 25/83

NAZAJ

Teden dni življenja in dela v Dortmundu nama je hitro minil. Z Matkom sva ugotovila, da kar prehitro, da bi lahko vsaj površno raziskala tako veliko mesto. Kljub temu nama je iz življenja v njem ostalo nekaj prijetnih vtisov, spominov na bleščeče trgovine in asketske domačine pa tudi razočaranj.

Kakor bi mignil, sva že spet sedela na vlaku in v nasprotnem vrstnem redu kot med potovanjem v Dortmund so bežali mimo najinih oči kraji in pokrajine.

Zakaj bi tajil? Potovalka, ki sem jo imel s sabo, je bila ob vrnitvi težja. In še polno vrečko sem imel poleg. Nakupil sem pač nekaj svetlečih stvari, ki jih pri nas ni moč dobiti, nekaj krpic za ženo in ljubko lutko za hčerko, s katero se še zdaj rada pomuca. Ure? Seveda! Kam bi pa prišli, če bi se iz Nemčije vračal brez elektronske ročne ure, zame, za ženo, za prijatelja, dve pa sem kupil še kar tako? Nerodno je bilo samo to, da so znale vse zelo glasno piskati. Z Matkom sva porabila pol dneva, da sva jih uglasila po želji, kajti ne samo smešno bi bilo, če bi začele klicati ravno v trenutku, ko bi z jekleno hladnima obrazoma cariniku rekla, da nimava nič za cariniti.

Vlak je z značilno severnjaško natančnostjo drvel proti domovini, in z vsako postajo se je v nama večala napetost. Tihotapljenje je pač človeška slabost in zaradi njega sva se z nič kaj lahkim srcem vračala proti meji. Tudi pogovor z Grki, ki so bili najini sopotniki v kupéju, nama ni in ni mogel steči zaradi nepremostljive jezikovne pregrade. Mahanje z rokami pa tudi ni bilo priporočljivo, ker je edeh od njih imel roko v mavcu. Zaradi te okoliščine, pa tudi zato, da bi se psihično pripravila na srečanje z možmi v zelenih uniformah, sva se v Muenchnu presedla v prazen kupe. Pri pripravi na carinski pregled nama je z nasveti nekoliko pomagala prikupna in očitno zelo izkušena gospa na tem področju, po rodu nekje iz Srbije, poročena pa z Nemcem, in z italijanskim državljanstvom. Tako je povedala in pri tem pokazala še potni list zelene barve.

Meja se je neustavljivo bližala. Vendar vožnja naju je že tako izmučila, da sva še pred njo zadremala. Zato je bil pretres za naju še toliko hujši, ko je kar naenkrat planil v kupe carinik, prižgal luč in zatulil: "Carina!" Skočila sva pokonci, kot da imava polne žepe zlata. Brž sem zgrabil vrečko, sesul njevo vsebino na stol in čakal. Posebno v skrbeh sem bil zaradi različnega kompleta natikalnih ključev. Na srečo pa se je čezenj zvalila modra lutka, narejena po vzorcu ene od tistih v priljubljenem televizijskem Moppet Showu širom po svetu, in se tako nedolžno zazrla v carinika, da se je zmrdnil in rekel: "A

drugega nič?" Ura me je zapekla na roki, a kljub temu sem butnil: "Ne!" Carinik se je obrnil k Matku, ga strogo pogledal in vprašal: "Kaj pa ti?!" Matko je že dobro zbujen in sproščen mirno prenesel njegov jekleni pogled, hladnokrvno potegnil iz žepa droben zavoj iz stanijnega papirja, v katerem so bili zaviti črni kvadratiči s svetlimi nožicami, še najbolj podobnimi tistim pri stonogah. Najbrž je mislil, da možakar ne bo trznil ob pogledu na peščico tega drobiža. Toda cariniku so se oči zasvetile kot bengalskemu tigru, vrat pa nategnil in zapel je: "Aaaaaaaa, to so pa chipi!" Rdečica nama je pregnala z obraza samozavest. "No, sem si mislil 'zdaj smo pa tam.'" Carinik pa je stvarčice vzel v roke, jih obračal, lovsko mežikal in nato pomenljivo vprašal: "To pa mora biti drago?" Matko se je razburil in ga opozoril, da se te reči ne smejo prijemati z golimi rokami. Takrat pa je carinik planil: "Ali misliš, da jaz tega ne vem? Jaz se na te reči dobro spoznam. Kje sta bila? Kaj sta delala?" je izstrelil, zapičil v naju svoje sokolje oči in še kar naprej držal v golih rokah drobne elemente integriranega vezja. Ko sem to gledal, sem se mimogrede spomnil, kako jih je prodajalec v trgovini, kjer sva jih kupila, s pinceto previdno pobiral iz škatlic in jih kot veliko dragocenost zavijal v stanijni papir. Tale "poznavalec" chipov pa ravna z njimi takole...

Kolikor se je dalo hitro, sva mu začela razlagati, da naju je najina delovna organizacija poslala v tujino na specializacijo, da se zdaj vračava, da nosiva s sabo dele aparatov, ki sva jih dobila na poizkus, in tako dalje, in tako dalje. Vmes sva po celem kupeju razgrnila kot zemljevid velik načrt in na njem kazala, kam pridejo vgrajeni problematični chipi. Med tem najinim početjem se je hitro izkazalo, da je uradnikovo znanje iz elektrotehnike bolj tako tako - naučeno bolj iz leksikonov kot iz strokovne literature. Ob tem spoznanju se nama je zopet povrnilo malo samozavesti. A cariniku sva vendarle težko dopovedala, da tudi v rudniku uporabljamo tako fine stvarčice. Mislil si je menda, da imamo še zdaj samo "kroce", "triglce" in "hunte". S kratkim orisom zgodovine razvoja rudarske tehnologije se nama je to končno le posrečilo. "Za tokrat naj vama bo!" je dejal, naju še enkrat prerezal z ostrimi očmi in se poslovil. Globoko sva si oddahnila, ko so za njim zaropotala pomična vrata kupéja. Takrat sem pogledal tudi na priti-hotapljeno uro na roki in si mislil, da sva pol sveta "okrog prinesla". A srce mi je nekje notri pod sukničem še vedno razbijalo kot noro. Mimogrede naj povem, da nimam več tiste lepe ure. Izginila je neznano kdaj in neznano kako; skratka po pregovoru: kakor dobljeno, tako zgubljeno...

Poslovala sva se od naše severne tromeje in nato pripotovala v Ljubljano. Hladno aprilsko jutro naju je pričakalo. Bila sva osamljena potnika na avtobusu, ki jo je "šibal" proti Velenju. Zadnji kos poti do doma sem prepešačil, se pozdravil z domačimi, potem zavalil v naslonjač in zadovoljno vzdihnil: "Uh, pa sem le doma!"

POPRAVKI ALI V TRETJE GRE RADO

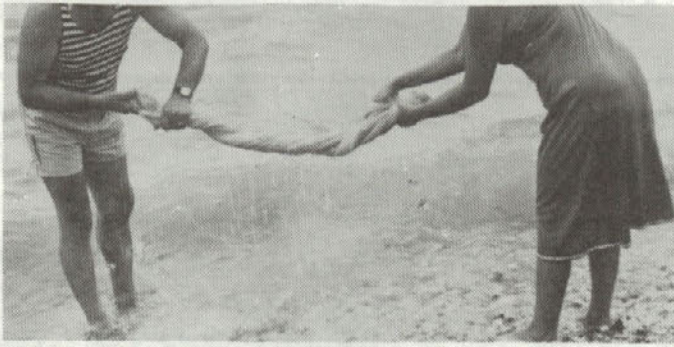
V zadnjo, 33. letošnje številko Informatorja - izšla je 16. decembra - so nam ušle tri precejšnje napake.

Na prvi strani, v uvodnem članku, bi moralo biti zapisano: "... v rebalansu letnega delovnega načrta so si zastavili, da bodo odkopali 4,8 milijona ton lignita,..."

Pod sliko na osmi strani bi moralo pisati: "... V torek, 6. decembra, so ga rudarji v našem rudniku odkopali kar 22 300 ton..."

Na enajsti strani, v prispevku o vlečenju vrvi, pa bi morali spremeniti besedo v narekovajih, s katero je pisec prispevka - da bi opis bil bolj sproščen - imenoval tekmovalce v vlečenju vrvi iz delovne skupnosti RLV Zračenje in so jo nekateri delavci RLV izrabili za žaljenje svojih sodelavcev v tej temeljni organizaciji.

Upamo, da nam boste spodrsaljaje, na katere se nanašajo ti popravki, oprostili, saj nikakor niso bili namerni. /Uredništvo/

1

Nagradni natečaj

Oglejte si oštevilčene fotografije na tej strani. Po ogledu opišite eno, več ali vse fotografije, in sicer tako, da opis nobene ne bo presegel 60 besed.

Najboljše opise po našem mnenju, resne ali šaljive, bomo nagradili s knjižnimi nagradami in jih objavili v Informatorju.

Zraven opisov navedite svoj točni naslov in jih do 20. januarja 1984 pošljite:

Uredništvu glasila Rudar-Infomator, Prešernova 10, Titovo Velenje (IV. nadstropje, soba 58, telefon interno 260).

Še to!

Zraven vsakega opisa zapišite številko fotografije, na katero se nanaša.

Srečno!

Uredniški odbor

2

3

4

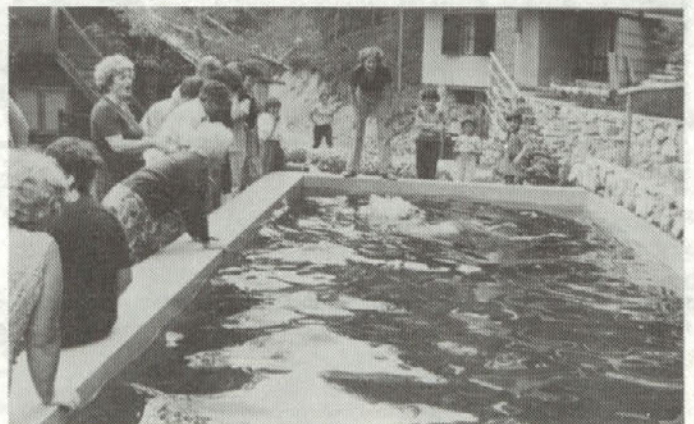

5

6

7

Novoletna nagradna križanka

		Sestavitelj: narčal; LoM		SLAVNOST. SPREVOD	VRSTA DALM. VIŠNJE	PRIROČNA LEKARNA	POČETNIK ARIJANSTVA	PREBRISANEC	KDOR GOVORNI IKAVS = CINO	ŠČIPALNIK		
		NATJVIŠI DVORNI URAD = NIK										
		NOVI SVET										
		KRAJ V VZH. SLOV. SOMBOR										
ZAGREB		SODOB. SLOV. PESNIK IN ČASNIKAR (Jože...)	PRIZORIS-ŠE V GLAV. LEPOTHI GRM (iz družine rožnic)				OBŽALO=VANJE MOŠKO IME				KRAJU = JEVAČ	MESTO V SRED. ŠVEDSKI DUNCAN
MESTO POD FRUŠKO GORO				TUJE ŽEN. IME IGRA Z OVAL. ZOGO				Charles Nadler GORA V ŠPANJI			ROBOVI GRELNIK	
NEZGODA, NESREČA				VERDIJEVA OPERA NATRIJ						MITOLOŠKI LETALEC		
STAROSTA V ROMANU Pod svobodnim soncem					NEKDA = NJI VLADAR					DRŽAVA V SEVERNI AMERIKI ROMUNIJA		
SKUPEK VEČ TISKANIH LISTOV					RIMSKI BOG LJUBEZNI						LJUBLJANA	ČLOVEŠKA OKONČINA Izvršni Svet
Anton Ocvirk		Julij Betetto								KRAJ ZA SRS POMEMB. SPORAZUMOV		
ITALIJAN. TOVORNIAK		Akihito Yamabe SPLIT								KRATICA Rdečega križa Slovenije		Reamur DELAVEG, KI POLNI
BOGASTVO GOZDOV			ARABSKI KNEZ	ZAPOREDJE FAZ 3. - foxnega sistema.						Ingolje Anton		PANČEVO KOŠČICE
ANTIČNO IME DONAVE										Francija Vanadij, žveplo, Fosfor	Reka PAD SELEN	SPECIALISTI ZA DOLOGITO
Mitalko Todorovič		Murska Sobota Nadomest. za naravnice										
SLOVEN. POLITIK (Francz...)												
PRITOK ZAH. MORAVE				SREDNJE VEŠKO OBRTHO IDRUŽ.	VELENJ. TRGOVSKA OZD	TEMNI DEL DNEVA	TUNIZIJA	SLOVEN. KRATICA ZA "UFO"			ORGAN VIDA	Keramič. industr. Liboje MAGISTER
ZVIŠANA NOTA "a"			STOT Anton Aškerc					Oscar Espla PRVI ČRKI AZBUKE			ROČNA METLICA RIMSKA 49	
David Hilbert		IRAKO = PLOVSTVO BELGIJA										Eduard Grieg
Amper	NADUTEŽ						SPECIALIST ZA ZOOLOGITO					RIMSKA 101

SLOVARČEK ZA POMOČ PRI REŠEVANJU • ARO - vrh v severni Španiji, visok 1 107 metrov • BODUM - mesto v srednjem delu Švedske • KERIJA - lepotni grm iz družine rožnic s suličastimi listi in rumenimi cvetovi • OLAJ - Jože, rojen leta 1939, slovenski pesnik in časnikar, kot pesnik znan po pesniški zbirki Argonavti

Rešitve s svojim točnim naslovom pošljite v uredništvo Rudarja do 20. januarja 1984. Izmed pravih rešitev bomo tri izžrebali in nagradili s knjigami v vrednosti okrog 575, 345 in 230 dinarjev. /Uredniški odbor/

Srečno!

Prijetno silvestrovanje!